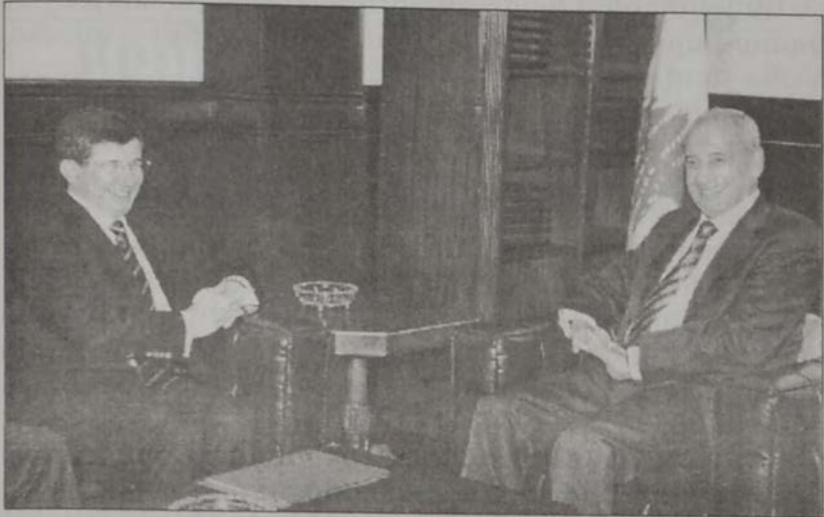

ՍԿՍԵԼՈՎ ԻՐ ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆ ԱՅՑԵԼՈՒԹԵԱՆ

«ԼԻԲԱՆԱՆԻ ԱՊԱՀՈՎԱԿԱՆ ԿԱՅՈՒՆՈՒԹԻՒՆԸ ԱՆԳԱՐԱՅԻ ՀԱՄԱՐ ԿԵՆՍԱԿԱՆ Է»
Կ'ԸՍԵ ԱՅՍԵԹ ՏԱՌՈՒԹՕՂՈՒ

Թուրքիոյ արտաքին գործոց նախարար Ահմեթ Տաւթօղլու երէկ առաւօտեան ժամը 10:30-ին, երկօրեայ պաշտօնական այցելութեամբ մը ժամանեց Լիբանան:

Պէյրութի միջազգային օդակայանին մէջ Տաւթօղլու ընդունուեցաւ լիբանանցի իր պաշտօնակիցին Ֆաուզի Սալլուխի եւ Լիբանանի մէջ Թուրքիոյ դեսպանին կողմէ:

Իր կատարած յայտարարութեան մէջ Տաւթօղլու շեշտեց, որ Լիբանանի կայունութիւնը իր ուղղակի ազդեցութիւնը կ'ունենայ ամբողջ Միջին Արեւելքի կայունութեան վրայ: Ան նկատել տուաւ, որ Թուրքիա տակաւին կը շարունակէ շեշտել Միջին Արեւելքի խաղաղութեան գործընթացը ճիշդ եւ յարմար առեւծին վերսկսելու անհրաժեշտութիւնը, երբ քաղաքական բոլոր ուժերը պատրաստ ըլլան:

Տաւթօղլու շեշտեց, որ Լիբանանի ապահովական կայունութիւնը Անգարայի համար կենսական է. ան աւելցուց, որ Թուրքիա կը գորակցի Լիբանանի մէջ արձանագրուած ժողովրդավարական բոլոր զարգացումներուն:

Նշենք, որ նախքան Լիբանան իր այցելութիւնը, Անգարայի օդակայանին մէջ լրագրողներուն հետ իր ունեցած հարցազրոյցին ընթացքին Տաւթօղլու յայտնած էր, թէ իր կատարած այցելութեան թուականը Լիբանանի համար կարեւոր է:

Իր կարգին Սալլուխ յայտնեց, որ Տաւթօղլուի այս այցելութիւնը կատարուած է նկատի ունենալով երկու երկիրներուն միջեւ գոյութիւն ունեցող դիւանագիտական, տնտեսական, ընկերային եւ մարդկային յարաբերութիւնները:

Սալլուխ յայտնեց, որ թուրք պաշտօնատարը լիբանանցի քաղաքական պաշտօնատարներուն հետ պիտի քննարկէ լիբանանեան - թրքական երկկողմանի յարաբերութիւնները, ինչպէս նաեւ Միջին Արեւելքի մէջ տիրող ընդհանուր կացութիւնը:

Տաւթօղլու երէկ այցելեց խորհրդարանի Մախագահ Նեպիի Պըրրիի, որուն հետ քննարկեց Լիբանանի մէջ տեղի ունեցող իրադարձութիւնները, յատկապէս Լիբանանի կառավարութեան կազմութիւնը ու պաղեստինեան հարցին վերաբերող մանրամասնութիւններ:

Քննարկուեցան նաեւ Պըրրիի տեղեկատուական հարցերու խորհրդատու Ալի Դամտանը:

Տաւթօղլու յայտնեց, որ Թուրքիա պատրաստ է գործակցելու լիբանանեան քաղաքական բոլոր կողմերուն հետ. ան ըսաւ, թէ թրքական իշխանութիւնները շատ լաւ յարաբերութիւններ ունին լիբանանեան քաղաքական ուժերուն հետ:

Տաւթօղլու այցելեց նաեւ Քըրայթեմ, ուր հանդիպում մը ունեցաւ կառավարութեան կազմութեան յանձնառութիւնը ստանձնած վարչապետ Սաատ Դարիիի հետ:

Քննարկուեցան Լիբանանի եւ շրջանին մէջ տեղի ունեցող իրադարձութիւններն ու զարգացումները: Դարիիի հետ ունեցած իր դժնկակ հանդիպումէն ետք, Տաւթօղլու գոհունակութիւն յայտնեց Լիբանանի եւ Սուրիոյ միջեւ հաստատուած դիւանագիտական յարաբերութիւններուն համար:

Տաւթօղլու ըսաւ, թէ իրենք պատրաստ են բոլոր մարզերուն մէջ օժանդակելու Լիբանանին աւելցնելով, որ սահմանային հարցերը կարեւոր են. Ան մաղթեց, որ Լիբանանի, Սուրիոյ եւ Թուրքիոյ միջեւ յարաբերութիւնները հեզասահ ընթանան:

Տաւթօղլու շեշտեց, որ իրենք մէկ սահմանէ միւսը կ'անցնին եւ մէկ երկրէ այլ երկիր կը փոխադրուին

Շար.ը՝ էջ 2

ԸՍՏ ԹՈՒՐԲ ԵՐԵՍՓՈԽԱՆԻ ՄԸ

ՆԱԽԱԳԱՀ ՍԱՐԳՍԵԱՆԻ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԸ ՀԱՐՅԵՐՈՒ ԼՈՒԾՄԱՆ ՄԵԾԱԳՈՅՆ ԱՐԳԵԼՔՆԵՐԷՆ Է

Թուրքիոյ իշխող Արդարութիւն եւ բարգաւաճում կուսակցութեան անդամ երեսփոխան Ռուհի Աշիկեօզ ազդպէճանական «Թուտէյ.ազ» կայքէջին տրուած հարցազրոյցի մը ընթացքին անդրադարձած է Դայաստանի Մախագահ Սերժ Սարգսեանի այն յայտարարութեան, թէ Թուրքիա պիտի երթայ այն ժամանակ միայն, եթէ բացուի սահմանը:

Ան ըսած է, թէ «կը կարծեմ, որ Դայաստանի Մախագահը պէտք է փորձէ մեզի օժանդակել հասարակաց հարցերը լուծելու, որովհետեւ կը հասկնայ այն իրողութիւնը, թէ Ղարաբաղի տագնապին անլոյծ մնալը յաշտ միջազգային համայնքին կը վնասէ Դայաստանին ու Դայաստանի բնակչութեան եւ Դայաստան-Թուրքիա բարդ յարաբերութիւններուն կացութիւնը կը վատթարացնէ: Այս հարցերը պէտք է լուծուին: Կը յուսամ, որ Սարգսեան ճշգրիտ այս հարցերու լուծման: Ապտիլլա Կիլի երեւան այցելութիւնը անշուշտ միայն ֆուլպուլի մրցում դիտելու առնչուած չէր: Այցելութիւնը բոլոր հարցերուն լուծման, նախ եւ առաջ Ղարաբաղի տագնապի լուծման առաջին քայլն էր»:

Աշիկեօզ աւելցուցած է, որ Մախագահ Սարգսեանի յայտարարութիւնը «երկկողմանի յարաբերութիւններուն համար ճշգրիտաւոր պիտի չըլլայ: Սարգսեանի յայտարարութիւնը, որ պայմաններ կը ճշդէ հարցերու լուծման համար, մեծ սփոյն արգելքներէն մէկն է»:

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ՎՐԱՍՏԱՆ ԵԼԵԿՏՐԱԼԱՐԵՐՈՒ ՀԱՍՏԱՏՄԱՆ ՀԱՄԱՁԱՅՆՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ԿՆՔԵՑԻՆ

«Անատոլու» լրատու գործակալութիւնը կը հաղորդէ, որ Թուրքիոյ ուժանիւթի նախարարը յայտնած է, թէ Թուրքիա եւ Վրաստան երկու երկիրներուն միջեւ ելեկտրալարերու հաստատման համաձայնութիւն մը գոյացուցած են:

Թուրքիոյ ելեկտրականութեան եւ բնական ուժանիւթի նախարար Թանքի Երլտըզ ընած է, որ Թուրքիա եւ Վրաստան «Պրոյեքտ-Սեսիլեթեան» հազար մեկտուաթ ելեկտրալար պիտի հաստատեն:

Ան Անգարայի մէջ իր վրացի պաշտօնակից Ալեքսանտր Խեթակուրիի հետ այդ ուղղութեամբ

համաձայնութիւն մը կնքած է: Մտորագրութեան արարողութեան ընթացքին Երլտըզ ըսած է, որ «130 քիլոմէթրը Թուրքիոյ մէջ պիտի ըլլայ, իսկ 25 քիլոմէթրը Վրաստանի մէջ»:

Երլտըզ ընդգծած է, որ երկու ուղղութեամբ ելեկտրալարերը 140 միլիոն տոլար պիտի ար-

ժեն, եւ իւրաքանչիւր երկիր պիտի ստանձնէ իր հողամասերուն վրայ գտնուող բաժնին ֆինանսաւորումը: «Ստադիո ենթ ծրագիրը աւարտել 2010-ին», ըսած է ան:

Խեթակուրի իր կարգին յայտնած է, որ այս գիծը պիտի օժանդակէ Վրաստանի մէջ յաւելեալ ելեկտրականութիւն փոխանցելու Թուրքիոյ. ապա Թուրքիոյ ծամբով ելու պայի:

Ան նաեւ ըսած է, որ սոյն ելեկտրալարերուն ծամբով կասպիականի երկիրներէն եւ Ազրպէյճանէն եւս ելեկտրականութիւն կրնայ փոխանցուիլ:

ԴԱՅ ԹԵԿՆԱԾՈՒՆԵՐ՝ ԴԻՄԻՍԱՅԻՆ ԻՐԱՔԻ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԻ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒՆ

ԱՐԱՄ ՇԱՀԻՆ - ՊԱՔՈՅԵԱՆ ԸՆՏՐՈՒԱԾ ԸՍՏ ՈՉ ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆ ՏՈՒԵԱԼՆԵՐՈՒ

Վերջերս Դիմիսային Իրաքի քրտական շրջաններուն մէջ տեղի ունեցան խորհրդարանական ընտրութիւններ: Պաղտատի ազգային իշխանութեան պատասխանատուներէն Պարոյր Յակոբեան այդ ընտրութիւններուն վերաբերեալ «Ազդակ»ին փոխանցեց հետաքրքրական տեղեկութիւններ:

Անցեալ փետրուարին Դիմիսային Իրաքի խորհրդարանը որոշեց երկրայ ընտրութիւններուն ոչ քիւրտ փոքրամասնութեանց տրամադրել 11 աթոռ, որոնցմէ մէկը հայութեան:

Դայական այդ աթոռին համար իրենց թեկնածութիւնը առաջադրած էին երեք անձեր, որոնք, Պ. Յակոբեանի վստահութեամբ, քրտական եւս եւ հայերէն քիչ կը հասկընան: Անոնք հետեւեալ անձնաւորութիւններն են.

- Վարդգէս Սարգիսեան, ներկայիս կը վարէ Տիք շրջանի կրթութեան նախարարութեան ընդհանուր տնօրէնի պաշտօնը: Ան նոյն ատեն Տիք քաղաքի թաղական խորհուրդի ատենապետն է: Ան մեծ աշխատանք տարած է անցնող տարի Տիքի մէջ կառուցուած եկեղեցիի ծրագիրին յաջողութեան համար:

Սեդաթ է Սեւուտ Պարագանիի ղեկավարած ժողովրդավարական կու-

սակցութեան:

- Իշխան Սարգիսեան, պետական պաշտօնեայ է: Ներկայիս Ջախօ քաղաքի թաղական խորհուրդի ատենապետն է: Ան անդամ է Պարագանիի ժողովրդավարական կուսակցութեան: Եղած է Ջախոյի թաղական խորհուրդի անդամ:

Արամ Շահին - Պաքոյեան, Ջախոյի շրջանի Ազգերու լրիւ հայաբնակ, սակայն քրտախօս գիւղէն է: Ան անդամ եղած է Քիւրտիստանի Փեշմերկա

զինեալ խմբաւորման, եւ երկար տարիներ Քիւրտիստանի ազատութեան հիւսնար պայքարող եղած է: Անդամ է Պարագանիի ժողովրդավարական կուսակցութեան: Եղած է Ջախոյի թաղական խորհուրդի անդամ:

Ըստ ոչ պաշտօնական տուեալներու, Արամ Շահին - Պաքոյեան ընտրուած է խորհրդարանի մէջ հայութեան ներկայացուցիչ:

ՋԱԼԻԽԻ ԵՒ ՔՎԵՄՕ ՔԱՐԹԼԻԻ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՄԱՐԱԿԱԿԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԿՈՂՄ ՎՐԱՍՏԱՆԻ ԴԱՇՆԱԿԱՅԱՅԻՆ ԿԱՌՈՒՅՈՒՄԸՐԷՆ

Վրաստանի Ջաւախք եւ Քվեմօ Քարթլի շրջաններու հայական հասարակական կազմակերպութիւնները իրապարական են յայտարարութիւն մը, որուն մէջ կը վերահաստատեն իրենց այն տեսակետը, որ Վրաստանի բարգաւաճման, հզօրացման ու զարգացման համար անհրաժեշտ է որդեգրել պետութեան դաշնակցային կառոյց:

Յայտարարութեան մէջ կը նշուի, որ դաշնակցային ինքնավարութիւնները հիմնական երաշխիք կրնան դառնալ Վրաստանի մէջ բնակող ազգային փոքրամասնութիւններու ազգային, մշակութային եւ քաղաքացիական իրաւունքներու պաշտպանութեան:

«Սեր ընտրած քաղաքական պայքարին ծամբով մենք աշխուժ մասնակցութիւն պիտի բերենք Վրաստանը դաշնակցային կառուցածելով օժտելու եւ Ջաւախքը դաշնակցային այդ պետութեան լիիրաւ միաւոր դարձնելու ուղղուած գործընթացներուն: Սեր ընտրած ուղին արդար է եւ ուղղուած է Վրաստանը ժողովրդավարական, բարգաւաճ եւ հզօր երկիր վերածելուն: Դաժնուած ենք, որ ազգամիջեան փոխադարձ հանդուրժողականութիւնը պարտադիր պահանջ պիտի ըլլայ Վրաստանի բոլոր ազգերու քաղաքացիներուն համար», կ'ըսուի յայտարարութեան մէջ:

ՊԱԹՈՒՄ - ԵՐԵՒԱՆ
ՇՈԳԵԿԱՌՔԸ ԱՐԿԱԾԻ Կ'ԵՆԹԱՐԿՈՒԻ

Նախանցեալ օր, Սպիտակ - Գիւմրի ճամբուն վրայ, յորդառատ անձրեւին պատճառով բարձրափոխ սիւն մը ինկած է երկաթուղիին վրայ: Աւելի ուշ, Պաթումէն երեւան ուղղուող շոգեկառքը զարնուած է սիւնին: Չոհեր եւ վիրաւորներ չկան: Դայաստանի փրկարար ծառայութիւնը կը յայտնէ, որ շոգեկառքին վակոնները այլ ելեկտրաքարշով Գիւմրի փոխադրուած են:

Այսուհետեւ վերանորոգումի աշխատանքներ կատարուած են եւ շոգեկառքներու երթելը վերականգնած է:

«ԱՅՍՕՐ ՄԵՆՔ ՈՐԵՒԷ ԺԱՄԱՆԱԿԷ ԱԵԼԻ ՈՒԺԵՂ ԵՆՔ»
Կ'ԸՍԵ ՆԱԽԱԳԱՅ ՍԱՐԳՍԵԱՆ

Դայաստանի Մախագահ Սերժ Սարգսեան երէկ յայտարարած է. «Այսօր մենք ուժեղ ենք. ուժեղ ենք որեւէ ժամանակէ աւելի: Մեր բանակը ամուր է, արդիական եւ ունակ որեւէ խնդիր լուծելու: Ան պատուով կատարած է ոչ միայն պատերազմի, այլ նաեւ խաղաղութեան բնութիւնը մարմնաւորելով ամբողջ հայութեան յաղթական ոգին»:

«Դայաստանի զինուած ուժերը սահմաններու պաշտպանութեան, ռազմափորձերու եւ խաղաղարար առաքելութիւններու ընթացքին բազմիցս հաստատած են իրենց մարտական արհեստավարժութիւնն ու բարոյական եւ կամային բարձր որակները», ըսած է Մախագահը ողջոյնի խօսքով հանդէս գալով Դայաստանի պաշտպանութեան նախարարութեան Վազգէն Սարգսեանի անուան ռազմական հիմնարկի հիմնադրման 15-ամեակին եւ ռազմաուսումնական հաստատութիւններու շրջանաւարտներու աւարտական արարողութեան ընթացքին «Դայոց բանակը պատուով պիտի շարունակէ իր սրբազան առաքելութիւնը. պիտի մնայ մեր պետութեան ու ժողովուրդի անվտանգութեան յուսալի պաշտպանը. պիտի մնայ շրջանային խաղաղութեան ու կայունութեան առանցքային եւ անփոխարինելի բաղադրիչը», յայտարարած է Սերժ Սարգսեան եւ վստահեցուցած է, որ այսուհետեւ եւս բանակի կատարելագործման, բարձրակարգ սպայական մարդուծով համալրման, սպաներու եւ անոնց ընտանիքներու ընկերային պաշտպանութեան խնդիրները պիտի շարունակեն մնալ կառավարութեան եւ անձամբ իր գործունէութեան առաջնահերթութիւններէն մէկը:

«Մեզի պատերազմով սպառնացողներուն կը յիշեցնենք աստուածաշնչական հետեւեալ խօսքը. «Սուրբ բարձրացնողը տուրէն կ'իյնայ»: Այս բառերուն անհերքելի ծնարկաբանութիւնը իրենց կեանքով ու մաքառումով վերահաստատած են մեր ժողովուրդի լաւագոյն գաւակները մեր հայրերու սերունդը, մեր սերունդը, իմ սերունդս: Թող ոչ ոք կասկածի պէտք եղած պարագային նոյնը պիտի ըլլայ նաեւ այսօր», շեշտած է Դայաստանի Մախագահը:

ՆԱԼԲԱՆԴԵԱՆ ԸՆԴՈՒՆԵՑ ՄԱԿ-Ի ՊԱՐԵՆԻ ՀԱՄԱՇԽԱՐՀԱՅԻՆ ԾՐԱԳԻՐԻ ՆԵՐԿԱՅԱՅՈՒՑԻՉԸ

Դայաստանի արտաքին գործոց նախարարութեան մամլոյ եւ տեղեկատուութեան վարչութիւնը կը հաղորդէ, որ Մախարար Էդուարդ Նալբանդեան երէկ ընդունեց ՄԱԿ-ի Պարենի համաշխարհային ծրագիրի ներկայացուցիչ Սահա Ահմետը վերջինիս հաւատարմագիրներուն յանձնումին առիթով:

Նալբանդեան Ահմետին շնորհակալութիւն յայտնեց Պարենի համաշխարհային ծրագիրին կողմէ Դայաստանին ցուցաբերող աջակցութեան համար:

Ահմետ բարձր գնահատեց Դայաստանի կառավարութեան եւ Պարենի համաշխարհային ծրագիրի արդիւնաւետ համագործակցութեան համար եւ ներկայացուց Դայաստանի մէջ նախատեսուած ծրագիրները:

ՄԵՂՐԱԶՕԾ ԹՈՅՆԸ ԱՆԸՆԴՈՒՆԵԼԻ Է

«ՏԵՐԵԱՆ» ՀԱՅԱԳԻՏԱԿԱՆ ԳՐԱԴԱՐԱՆԻ ԲԱՐԵԿԱՄՆԵՐ

ՀԱԼԷՊԱՀԱՅ ԲԱՆԱՍՏԵՂԾ
ՄԱՐՈՒՇ ԵՐԱՄԵԱՆ ԸՆԹԵՐՅԵՅ
ԻՐ ՍՏԵՂԾԱԳՈՐԾՈՒԹԻՒՆՆԵՐԷՆ ՀԱՏՈՒԱԾՆԵՐ

Պէյրուքի գիրքի հաճախարհային մայրաքաղաք հռչակուելուն առիթով երէկ հիմնադրւեց, 30 յուլիս 2009-ին, երեկոյեան ժամը 7:00-ին, Հայկազեան համալսարանի Մուկար պարտեզին մէջ, կազմակերպութեամբ Հայկազեան համալսարանի «Տերեան» հայագիտական գրադարանի բարեկամներուն, տեղի ունեցաւ «Հեղինակը իր ծայնով պատումի եւ ընթերցումի երեկոյններ» ծննդարկներու երրորդ եւ վերջին հանդի-

պումը ներկայութեամբ ընթերցատեղիներու:

Հաւաքին բարի գալուստի խօսքը Հայկազեան համալսարանի «Տերեան» հայագիտական գրադարանի բարեկամներուն անունով արտասանեց Վարդենի Էդոյեան, որ ներկայացուց օրուան յայտագիրը, եւ շնորհակալութիւն յայտնեց բոլոր այն հեղինակներուն, որոնք ընդառնեցին գրադարանի բարեկամներուն հրաւերին: Ապա Էդոյեան նշեց, թէ օրուան հեղինակն է հայկապահայ բանաստեղծ Մարուշ Երամեան, որ պիտի ընթերցէ իր բանաստեղծութիւններէն հատաւածներ:

Կարօ Աբրահամեան ներկայացուց օրուան հեղինակին հակիրճ կենսագրութիւնը: Ան ըսաւ, թէ Երամեան գրական իր ստեղծագործութիւններուն զուգահեռ աշխատակցած է սփիւռքահայ եւ հայրենի գրական մամուլին, ինչպէս նաեւ բազմաթիւ այլ թերթերու գրական էջերուն Աբրահամեան նշեց, որ Մարուշ Երամեան հրատարակած է բանաստեղծութիւններ: «Դուն բռնեաւ կը բերեմ դիմակներու հանդիսին», «Տարբերակներ», «Հայրց», «Գիշերներ» եւ «Հին թերթուածներ» բանաստեղծական հատորները: Ան աւելցուց, որ 2002-ին հեղինակին «Սօր գոգնոցը» պատմուածքներու հաւաքածոն արժանացած է Գեորգ Մելիտինեցի գրական մրցանակին:

Ապա խօսք առաւ Մարուշ Երամեան, որ ընթերցեց իր պատմուածքներէն ու բանաստեղծութիւններէն հատուածներ: Աւարտին ան ամբողջութեամբ ներկայացուց «Հայրց» բանաստեղծական հատորը: Հեղինակը ընթերցումներուն զուգահեռ ներկայներուն կը փոխանցէր իր գործերուն մասին յաւելեալ տեղեկութիւններ ու համապատասխան լուսաբանութիւններ: Երամեանի ընթերցումներուն ընթացքին Պալար Մանոյեան նաեւ ֆլիւթով նուագեց «Կողմէ» եւ «Հինգալա» ստեղծագործութիւնները: Հանդիսութեան աւարտին Հայկազեան համալսարանի «Տերեան» հայագիտական գրադարանի բարեկամներուն կողմէ Մարուշ Երամեանին յանձնուեցաւ յուշանուէր մը առ ի գնահատանք իր աշխատանքին:

ԱՐԱՄԱ. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ
ԸՆԴՈՒՆԵՅ ԼԱՀՀԱՄ
ՊԱՏՐԻԱՐԲԻՆ ՓՈԽԱՆՈՐԴԸ

Յոյն կաթողիկէ եկեղեցւոյ Կրեկորիոս Գ. Լահիան պատրիարքի փոխանորդ Միշել Ապրաս Եպիսկոպոս, յանուն պատրիարքին այցելութիւն տուաւ Արամ Ա. կաթողիկոսին, Պիքֆայայի Ս. Աստուծածին վանքին մէջ, չորեքշաբթի, 29 յուլիս 2009-ին: Սոյն այցելութեամբ պատրիարքական փոխանորդը իր երախտագիտութիւնը յայտնեց վեհափառին, այն բոլոր աշխատանքներուն համար, որ կատարած էր, հայ եկեղեցւոյ մասնակցութիւնը ապահովելով Սուրբ Պօղոս առաքելի նուիրուած տարուան ծննդարկներուն: Խօսակցութիւնը կեդրոնացաւ նաեւ երկու եկեղեցիներուն միջեւ դարաւոր յարաբերութեան, եւ յատկապէս Միջին Արեւելքի շրջագիծին մէջ անոնց գործակցութեան վրայ: Այս առիթով Միշել Եպիսկոպոս սուրբ միւռօնի մասին գրած իր գիրքէն օրինակ մը նուիրեց վեհափառին:

ՀԱՄԱՀԱՄԸ-ԱԿԱՆ
8-ՐԴ ՄԱՐԶԱԽԱՂԵՐՈՒ
ԲԱՅՄԱՆ ՀԱՆԴԻՍՈՒԹԵԱՆ
ՊԱՏԿԵՐԱՍՓՈՒՄ

ՀամահԱՄԸ-ական 8-րդ մարզախաղերու ռացման հանդիսութիւնը տեղի պիտի ունենայ շաբաթ 1 Օգոստոս 2009-ին, երեկոյեան ժամը 8:30-ին (Հայաստանի ժամանակացոյցով), Երեւանի Համրապետութեան հրապարակին վրայ:

Բացման հանդիսութիւնը պիտի սկսի մասնակից մարզիկներուն տողանցքով, որուն պիտի յաջորդէ պաշտօնական յայտագիր ներկայութեամբ պետական, կրօնական եւ պաշտօնական անձնաւորութիւններու: Պաշտօնական յայտագիրին պիտի յաջորդէ երգահանդէս մասնակցութեամբ հայրենի երգիչներու:

Հայաստանի մէջ բացման հանդիսութիւնը պիտի պատկերասփռուի Հայաստանի պետական պատկերասփիւռի (Հ1-ի) մշակութային «Արարատ» կայանէն, երեկոյեան ժամը 11:00-ին (Հայաստանի ժամանակացոյցով):

Իսկ Սփիւռքի մէջ բացման հանդիսութիւնը պիտի պատկերասփռուի համացանցի վրայ «Երկիր Մետիա» կայքէջով (www.yerkirmedia.am), երեկոյեան ժամը 11:00-ին (Հայաստանի ժամանակացոյցով), նաեւ Հայաստանի պետական պատկերասփիւռի Հ1 կայանէն, կէս գիշերուան ժամը 12:00-ին (Հայաստանի ժամանակացոյցով):

ՀԱՄԸ-Ի ԿԵԳՐՈՆԱԿԱՆ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՂՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՄԸ-ի մեծ ընտանիքը կը պատրաստուի մասնակցելու ՀամահԱՄԸ-ական 8-րդ մարզախաղերուն, որոնք տեղի պիտի ունենան 1-8 օգոստոս 2009-ին, Հայաստանի մէջ:

ՀԱՄԸ-ի Լիբանանի շրջանը սոյն մարզախաղերուն պիտի մասնակցի իր ֆութպոլի ներկայացուցչական եւ պաքեթպոլի ԼԵՎԱՍ-ի տղոց հաւաքական խումբերով:

Խումբերը պիտի մեկնին ուրբաթ, 31 յուլիս 2009-ին:

Բարի երթ եւ յաղթական վերադարձ կը մաղթենք մեր խումբերուն:

ՀԱՄԸ-Ի ԼԻԲԱՆԱՆԻ
ՇՐՋԱՆԱԿԱՆ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ՄՐԸ. ՀՈՒՓՈՒՄԵԱՆՑ
ԲԱՐՉԱԳՈՅՆ ԿԱՐԺԱՐԱՆ
ՃԱՆԱՐ

2009-2010 ՌԵՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՏԱՐԵՇՐԶԱՆԻ ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Տեղի կ'ունենան ամէն օր, առաւօտեան ժամը 8:00-էն 1:30, բացի շաբաթ օրերէն, հին եւ նոր աշակերտներու համար: Յուլիս ամսուն արձանագրութիւնները կը շարունակուին միայն ամէն երեքշաբթի, չորեքշաբթի եւ հինգշաբթի օրերը, առաւօտեան ժամը 8:00-էն 1:30:

1 սեպտեմբեր 2009-ին վարժարանիս գրասենյակին աշխատանքները կը վերսկսին: Արձանագրութիւնները պիտի շարունակուին ամէն օր, ժամը 8:00-էն 1:30:

ՏՆՕՐԵՆՈՒԹԻՒՆ

ԾԱՆՈՒՅՈՂՆԵՐՈՒ ՈՒՇԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

«Ազդակ»-ի մէջ ազգային կամ առեւտրական ծանուցումներ հրատարակել փափաքողներէ կը խնդրուի ծանուցումին բնագիրը ընթանելի գիրով (հաստատութեանց պարագային՝ նախընտրաբար պաշտօնական թուղթի վրայ, եւ՝ հաստատուած) ներկայացնել «Ազդակ»-ի ծանուցումներու գրասենյակ:

ԻՆՉ ԿԸ ԳՐԵՆ ԼԻԲԱՆԱՆԵԱՆ
ՕՐԱԹԵՐԹԵՐԸ

Լիբանանեան կառավարութեան կազմութեան մօտալուտ ըլլալը՝ երկունքի ցանքով լի երկար սպասումէ ետք, ինչպէս նաեւ կառավարութեան հաւանական պատկերը, շրջան ընող անուններն ու նախարարութիւններու բաժանման հիմնական կէտերը կը հանդիսանան երէկ լոյս տեսած լիբանանեան օրաթերթերուն հիմնական լուրերը:

Թերթերը գրած են, որ նոր կառավարութեան կազմութեան յանձնառութիւնը ստանձնած վարչապետը արդէն իսկ յայտարարութիւն պիտի կատարէ՝ երկար լուրթեմէ ետք, ինչպէս նաեւ խորհրդարանի նախագահ Նէպիի Պըրրիի լաւատեսութիւնն ու յուսալից տրամադրութիւնները ի գուր պիտի չանցնին:

Միջազգային եւ շրջանային լուրերու կարգին թերթերը գրած են Խորաշէլի եւ Միացեալ Նահանգներու յարաբերութիւններուն մէջ երեւոյող ծեղրերուն, ինչպէս նաեւ իրաքեան տագնապին եւ պաղեստինեան իրադարձութիւններուն մասին:

ԼԻԲԱՆԱՆԵԱՆ ԿԵԱՆԷ

«Նահար» կը գրէ, թէ լաւատեղեակ աղբիւրներ բացայայտած են, որ անմախքնաց ջանք ի գործ դրուած է, որպէսզի կարելի ըլլայ անուններու եւ նախարարութիւններու ճշդման իմաստով համաձայնութիւնները կարելի եղածին չափ արագ կայացնել, որպէսզի կառավարութեան կազմութեան յայտարարութիւնը տակաւին չյանենայ: Այս ջանքերը կը միտին իրենց աւարտին հասնիլ մինչեւ 1 օգոստոս, որովհետեւ այլ լապէս վարչապետի պաշտօնով բանակի օրուան տօնակատարութեան կողք-կողքի ներկայ պիտի գտնուին Ֆուադ Սիմիրան եւ Սաատ Հաբիրին:

Բայց եւ այնպէս, կը գրէ օրաթերթը, այս մէկը բաւական դժուար կը թուի ըլլալ, որովհետեւ բանակցութիւններն ու ընթացք առած հաղորդակցութիւնները կը բախին երկու հիմնական խոչընդոտի: Առաջինը այն է, որ հիմնական արտաքին գործոց, պաշտպանութեան, ներքին գործոց եւ էլեւմուտքի նախարարութիւններուն շուրջ սկզբնական համաձայնութիւն գոյացած է, բայց եւ այնպէս ծառայութիւններու նախարարութիւններուն ծակատագիրը տակաւին անորոշ կը մնայ, իսկ երկրորդ հարցը Փոփոխութիւն եւ բարեկարգում երեսփոխանական համախմբումի նախագահին հետ համաձայնութեան մը չհասնիլն է իր համախմբումի բաժինին շուրջ:

Ըստ թերթին, թէ խորհրդարանական մեծամասնութեան, եւ թէ ընդդիմութեան աղբիւրներ բացառած են այն կարելիութիւնը, որ 5-6 օրէն առաջ կարելի ըլլայ կառավարութեան կազմին շուրջ յայտարարութիւն կատարել:

ՈՉ ԵՒՍ Է ՀԱՅՐԵՆԻ ԳՐՈՂ
ԱՐՄԵՆ ՄԱՐՏԻՐՈՍԵԱՆ

Երէկ, 66 տարեկանին իր մահկանացուն կնքեց 1970-ական թուականներու Հայաստանի գրական սերունդի արժանացած է Գեորգ Մելիտինեցի գրական մրցանակին:

Ապա խօսք առաւ Մարուշ Երամեան, որ ընթերցեց իր պատմուածքներէն ու բանաստեղծութիւններէն հատուածներ: Աւարտին ան ամբողջութեամբ ներկայացուց «Հայրց» բանաստեղծական հատորը: Հեղինակը ընթերցումներուն զուգահեռ ներկայներուն կը փոխանցէր իր գործերուն մասին յաւելեալ տեղեկութիւններ ու համապատասխան լուսաբանութիւններ: Երամեանի ընթերցումներուն ընթացքին Պալար Մանոյեան նաեւ ֆլիւթով նուագեց «Կողմէ» եւ «Հինգալա» ստեղծագործութիւնները: Հանդիսութեան աւարտին Հայկազեան համալսարանի «Տերեան» հայագիտական գրադարանի բարեկամներուն կողմէ Մարուշ Երամեանին յանձնուեցաւ յուշանուէր մը առ ի գնահատանք իր աշխատանքին:

ԱՐՅԱՆ ՖՈՒՏ

«Արձագանգելով «Արցախ ֆոնտ»-ի՝ «Նոր կեանք, նոր յոյս» ծրագիրի կոչին՝

Նարեկ Ալեքսանտրեան	600 ամ. տոլար
Արզար Առաքելեան	200 ամ. տոլար

«ԿԵԱՆԷ ՄԸ ՓՐԿԵՆԷ» ՖՈՒՏ

Սիրելի՛ հայրենակիցներ, Սրտի անմիջեակ, բարդ եւ անխաղճաց գործողութեան մը համար կարիքը կայ 28 հազար ամերիկեան տոլարի՝ փրկելու համար 39 տարեկան հայ երիտասարդի մը կեանքը:

Ընտանեկան պարագաներու, բարեսիրական միութիւններու եւ անհատ բարերարներու ճիգով արդէն հաւաքուած է 15 հազար ամերիկեան տոլար:

Ինչպէս միշտ, այս անգամ եւս կը դիմենք ձեզի, սիրելի՛ հայրենակիցներ, որ ձեր սրտաբուխ նուիրատուութեամբ կեանք մը կարենանք փրկել:

Կստաի եղեք, որ ձեր մասնակցութեամբ հայ երիտասարդի մը կեանքի գոյատեւման նպատակ մը ըլլաք:

3. Գ. - Ձեր նիւթական օժանդակութեան համար հաճեցէք դիմել ԱՖՀԻԼ-ի, ԼՕԽ-ի «Ա. Պուլիտրոնեան» ընկերաբժշկական կեդրոնի եւ «Ծինիշեան» յիշատակի հիմնարկի գրասենեակները:

«ԿԵԱՆԷ ՄԸ ՓՐԿԵՆԷ» ՖՈՒՏ

«Սաֆիր»-ի համաձայն, լիբանանեան բանակը նախանցեալ գիշեր Պեքաայի երեսփոխաններէն մէկուն տունը պիտի խուզարկէր, սակայն կարելի եղած է համաձայնութիւն ձեռք ձգել եւ նշեալ երեսփոխանին տունը գտնուող պահանջուած անձը, որ վերջերս տեղի ունեցած կրակոցներուն հետ կապ ունի, յանձնուած է ապահովական մարմիններուն:

Թերթը դիտել կու տայ, որ նախորդ երկու օրերուն ընթացքին հեռաձայնային հաղորդակցութիւն մը հաստատուած է սեւտական-սուրիական բարձրաստիճան մակարդակի վրայ եւ համաձայնութիւն գոյացած է այն առնչութեամբ, որ Սեւտական Արաբիոյ թագաւոր լիբանանեան կառավարութեան կազմութեան յայտարարութենէն ետք Դամասկոս այցելէ:

Թերթը կը գրէ, որ ամոր դիմաւորելու համար Դամասկոս պիտի մեկնին Լիբանանի նախագահը, ինչպէս նաեւ նոր մշանակուած վարչապետը եւ խորհրդարանի նախագահը:

«Սաֆիր» կը գրէ, թէ նախարարութիւններու բաժանումին եւ անուններու ճշդման առնչութեամբ քաշքշուքներու եւ քննարկումներու ծիրին մէջ նոր մշանակուած վարչապետը կը միտի հաղորդակցութեան նախարարութիւնը Մուսթաֆալ հոսանքին բաժին հանել եւ զայն չյանձնել ժըպրան Պասիլի, մինչ Փոփոխութիւն եւ բարեկարգում երեսփոխանական համախմբումի նախագահ գոր. Միշել Աուն կառչած կը մնայ այդ նախարարութեան: Միւս կողմէ, երեսփոխան Ուալիտ ժոմպլաք հանրօգուտ աշխատանքի նախարարութիւնը կը պահանջէ, մինչ Լիբանանեան ուժերը կը ձգտին այդ նախարարութիւնը ունենալ:

«Ախպար» կը գրէ, թէ նախագահական պալատէն խորհրդարանի նախագահ Նէպիի Պըրրիի կատարած յայտարարութիւնները իր նշեան, որ ան արդէն հիմքը դրաւ նախարարաց խորհուրդի ծրագիրին: Թերթը իւրայատուկ կը նկատէ այն երեւոյթը, որ կառավարութեան ծրագիրին մասին խօսիլը նախորդեց անոր կազմութիւնը:

Թերթին համաձայն, վերջին երեք օրերուն ընթացքին մարաթոնային կապերը հաստատուեցան նախագահական պալատին, Քըզպլլայի եւ Քըրայթեմի միջեւ, մեծ թիւով հանդիպումներ տեղի ունեցան անոնց ներկայացուցիչներուն միջեւ, որպէսզի կարելի ըլլայ խոչընդոտները հարթել:

ԱՅՆ ԼՈՒՐԵՐ

«Տիար» օրաթերթը իր տեղեկութիւնները քաղելով Սուրիոյ մայրաքաղաքի այցելուներէն, դիտել տուած է, թէ շրջանային եւ միջազգային մակարդակի վրայ տեղի ունեցած փոփոխութիւններուն նկատմամբ հանգստութիւնը, ինչպէս նաեւ քաղաքական մակարդակի վրայ Սուրիոյ որդեգրած վերջին տարիներու ուղեգիծը պատճառ դարձած են, որ որոշ զարգացումներ նկատելի ըլլան Սուրիոյ հետ յարաբերութիւններու առումով:

Պիւսանագիտական աղբիւրներ դիտել տուած են, որ Ուաշինգթըն այլեւս չի կրնար անտեսել կարգ մը իրականութիւններ եւ փոփոխութիւններ, որոնք կ'արձանագրուին սուրիական իրականութեան մէջ, Երուսալեմ եւ չի կրնար աննկատելաբար շրջանցել այս իրողութիւնը: Արդարեւ, քաղաքական կացութիւնը հասած է այնպիսի հանգրուանի մը, երբ այլեւս կարելի չէ

Հար.ը՝ էջ 10

ՄԱՀԱԶԴ

Տէր եւ տիկին Ժան Է Աստղիկ Պարսումեան
Տէր եւ տիկին Իւռի եւ Փէթրուկ Ֆարաճ եւ զաւակունք
Տէր եւ տիկին Պշարա եւ Փուլա Օպէլտ եւ զաւակունք
Դանիէլեան ընտանիք
Եւ համայն ազգականներ կը գումեն իրենց քրոջ, մօր, մեծ մօր, գոթանչին եւ հարազատին՝

ԱԼԻՍ ՊԱՐՍՈՒՄԵԱՆԻ

մահը, որ պատահեցաւ հինգշաբթի, 30 յուլիս 2009-ին, առաւօտեան ժամը 2:00-ին, Ժուլիէի «Սենթ Լուի» հիւանդանոցին մէջ, յետ կարճատեւ հիւանդութեան:
Յուլարկաւորութեան արարողութիւնը պիտի կատարուի այսօր՝ ուրբաթ, 31 յուլիսին, կէսօրէ ետք ժամը 2:00-ին, Նոր Հանճոյ Ս. Գեորգ եկեղեցւոյ մէջ, ուրկէ հանգուցեալին մարմինը պիտի փոխադրուի Պուրճ Համուտի Ազգային գերեզմանատունը:

- Ներկայս ընդունիլ իբրեւ մահապղ:
- Զաւակցութիւնները կ'ընդունուին յետ թաղման արարողութեան, Ս. Գեորգ եկեղեցւոյ սրահին մէջ, մինչեւ երեկոյեան ժամը 8:00, իսկ շաբաթ, 1 օգոստոսին, առաւօտեան ժամը 10:00-էն մինչեւ երեկոյեան ժամը 8:00, նոյն վայրին մէջ:

ՄԱՀԱԶԴ

Տիկին Ժիլիէթ Տիշէքեմեան եւ զաւակը՝ Վիգէն Տէր եւ տիկին Նշան Տիշէքեմեան եւ զաւակունք
Տէր եւ տիկին Աւետիս եւ Մարալ Ծենանեան Օրդ. Աղանի Տիշէքեմեան
Տէր եւ տիկին Սարգիս Գազազեան եւ զաւակունք
Տիշէքեմեան եւ Պուտագեան ընտանիքներ
Գազազեան եւ 2աքմաքեան ընտանիքներ
Լեքիկեան եւ Պօղոսեան ընտանիքներ
Ծենանեան եւ Տէյոնուցեան ընտանիքներ
Բահեմեան եւ Տանաօլլեան ընտանիքներ
Եւ համայն ազգականներ կը գումեն իրենց ամուսնոյն, հօր, մեծ հօր, եղբօր, հօրեղբօր, մօրեղբօր եւ հարազատին՝

ՅԱԿՈԲ ՏԻՇԶԵԲԵՆԵԱՆԻ

անակնկալ մահը, որ պատահեցաւ չորեքշաբթի, 29 յուլիս 2009-ին, առաւօտեան ժամը 9:30-ին:
Յուլարկաւորութեան արարողութիւնը կատարուեցաւ հինգշաբթի, 30 յուլիսին, կէսօրէ ետք ժամը 2:00-ին, Նոր Մարաշի Ս. Քառանցիկ Մանկանց եկեղեցւոյ մէջ, ուրկէ հանգուցեալին մարմինը փոխադրուեցաւ Պուրճ Համուտի Ազգային գերեզմանատունը:

- Ներկայս ընդունիլ իբրեւ մահապղ:
- Զաւակցութիւնները կ'ընդունուին Սրբոց Քառանցիկ Մանկանց եկեղեցւոյ սրահ, ուրբաթ 31 յուլիսին, առաւօտեան ժամը 10:00-էն մինչեւ երեկոյեան ժամը 7:00:

«Ծ Ա Ն Ի Ր Զ Ք Ե Զ» (Ի Ե.)

ՀԱՅԵՐԸ ԵՒ ԶՐԻՍՏՈՆԵՌՈՒԹԻՒՆԸ (2009-Ի ԼԻԲԱՆԱՆԻ ԵՐԵՍՓՈՒՍԱՆԱԿԱՆ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒՆ ԱՌԻԹՈՎ) Գ. (ՎԵՐՋ)

Ա.- ՄՈՒՏՔ

Մեր նախորդ հատուածը (Բ.) փակեցիմք «Ո՛վ աւելի»ներու շարքով մը.

Ո՛վ աւելի լաւ կամ ո՛վ աւելի վատ քրիստոնեայ է, Ո՞ր եկեղեցին աւելի քրիստոնեական եւ քրիստոսաման դիմազիծ ունի.
Ո՞ր եկեղեցին աւելի հանդուրժողական ու աւելի եղբայրասիրական ոգի ունի,
Ո՛վ աւելի մշակութասեր ու մշակութաստեղծ ժողովուրդ է, Ո՛վ աւելի հին եւ ո՛վ աւելի մեծ «ազգ» է:

Ասոնք պատահական եւ պարագայական հարցադրումներ ու զուգահեռներ չեն, այլ մեր ազգային դաստիարակութեան հիմնաքարը կազմող կարեւորագոյն եւ կենսական գործօններ, որոնց անուրանալի դերակատարութիւնը մեր նոր սերունդի ազգային կազմաւորման գործընթացին մէջ անուրանալի եւ անփոխարինելի է: Եւ առանց այդ բաղդատական զուգահեռները կատարելու անկարելի է ժամանակակից մեր նոր սերունդին ազգային պատկանելիութեան գիտակցութիւն ու հպարտութիւն ներշնչել:

Ես եւ իմ սերնդակիցներս խորապէս զգացած ենք այդ բաղդատական արժեւորումներու անտեսումին պատճառած ցաւերն ու տազանայները. այդ իմաստով, այս օրերուն առաւել եւս տխուր ու մռայլ է պատկերը մեր ուսանողութեան եւ երիտասարդութեան մեր ազգային հաստատութիւններու ակադեմական ծրագիրներուն մէջ այդ ուղղութեամբ ցուցաբերուած անընդունելի անտարբերութեան պատճառով. լաւագոյն եւ առաւելագոյն պարագային «ընդհանրական բացարձակ յայտարարութիւններ միայն» կը կատարենք առանց պատշաճ եւ հանգամանաւոր կերպով հիմնաւորելու զանոնք. այսպէս

- «Մենք շատ հին ժողովուրդ ենք»,
- «Մեր լեզուն աշխարհի հնագոյններէն է. անկիւս հնարուստ է, ճկուն եւ կատարեալ միաժամանակ»,
- «Մենք հարուստ եւ անզուգական մշակոյթ ունինք» եւ այլն:

Ես ասկէ աւելին չեմ լսած աշակերտական գրասեղաններու վրայ:

Զեզմէ ո՛վ աւելին կը յիշէ ...
Սյսքանը բաւարար է մեր «խորագոյն» արմատներով. մեր «անճանա մայրենիով»

Եւ մեր «փառաւոր ու եզակի մշակոյթ»ով կարենալ հպարտանալու համար...

Որով մը են այդ հմութեան, մեծութեան եւ իւրայատկութեան յատկանիշները:

Ո՞ր են այդ բոլորը արժեւորող պատմական եւ առարկայական տուեալները:

Բաղդատական ի՞նչ արժեքափերու վրայ հիմնուելով կը կատարենք այդ հաստատումները...

Պահպանեցէք պատահական որեւէ հայ վարժարանի ոեւէ աշակերտէ, որ այդ բոլորին մասին իր «սորվածներն ու գիտցածները» ամփոփէ քանի մը էջերու մէջ. վստահ եղէք, որ կէս էջը դժուար կը լեցնեն եւ իրենց ըսածներուն կէսն ալ սովորական ընդհանրացումներու մակարդակէն կէս սանթիմէթ աւելի չեն բարձրանար ...

Եւ կ'ակնկալենք, որ Յման սերունդը մը ինքզինք հաստատէ եւ հեղինակութիւն ու յարգանք պարտադրէ իր անծին ու ազգին համդէպ իր անմիջական շրջապատին մէջ...

Զխօսիմք օտար միջավայրերու մասին, ուր պարզապէս «պապանծումն Զաքարիայի» կը դառնան...

Որովհետեւ ոչ «իրենցը» լաւ գիտեն եւ ոչ ալ «ուրիշներունը»...

Ներողամիտ եղէք. հետեւեալ հարցադրումը առաջին անգամ ըլլալով է, որ կը կատարեն. առանց որեւէ դիտաւորութեան եւ միտումի. նոր օրերու մեր դասատուներն ու դաստիարակները, կը կարծէ՞ք, որ ատկէ աւելին կրնան ընել...

Յաւալի իրողութիւն մը, որուն դարմանը, կարծէք, մեր կամքէն անկախ, շատ բարդ եւ անընթելի պարագաներու կապուած է. եւ

ՀԱՂՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Երկուշաբթի, 27 յուլիս 2 0 0 9 - ի ն . Պուրծ Զամուտի մէջ գործող հայկական ընկերային բարեսիրական կեդրոններ տուած այցելութեան ծիրին մէջ Ընկերային հարցերու նախարար Մարիօ Աուս, ընկերակցութեամբ հայկական երեսփոխանական պլոքի ներկայացուցիչ երեսփոխան Յակոբ Բագրատուհիի, այցելեց Ժնիշեան յիշատակի ձեռնարկ կեդրոնը:

Պաշտօնական հիւրերը ընդունեց հաստատութեան տնօրէն Սեդա Փամպուքեան: Նախարար Աուսն ու երեսփոխան Բագրատուհին այցելեցին հիմնարկի տարբեր բաժանմունքները, ծանօթանալով պաշտօնութեան, պատասխանատուներուն եւ ընծայուած ծառայութիւններուն:

Ապա այցելուները հանդիպում մը ունեցան, տնօրէնութեան եւ ընկերային ծառայողներուն հետ ու ծանօթացան հաստատութեան գործունեութեան՝ հիմնադրութենէ մինչեւ օրս՝ քննարկումի առարկայ դարձնելով ապագային նախարարութեան հետ գործակցելու կարելիութիւնները:

Նախարարը մեծապէս գնահատեց Ժնիշեան յիշատակի ձեռնարկի տարած աշխատանքները եւ հիացմունք արտայայտեց հաստատութեան տարած ճիգերուն՝ ժողովուրդին առաւելագոյն ձեւով օգտակար դառնալու, յաճախ կառավարական հաստատութիւններու դերը ամբողջացնելով:

Այցելութեան աւարտին տնօրէնութիւնը նախարարին յանձնեց մակագրուած օրինակներ Ժնիշեան Յիշատակի ձեռնարկի 35-ամեակի առիթով հրատարակուած գրքոյկէն եւ «Լիբանանահայութեան պարունոր պայմաններ եւ ընկերային կարիքներ» ուսումնասիրութենէն օրինակ մը:

Այցելութեան աւարտին հիմնարկի տնօրէնութիւնը նախարարին շնորհակալութիւն յայտնեց իր այցելութեան համար՝ անոր յուշանուէր մը յանձնելով:

այդ պատճառով ալ լիբանանահայ իրականութեան նախկին համեմատաբար աւելի պայծառ երկիմբն ու հորիզոնը աւելի եւս մթագնելու դատապարտուած է:

Ենթակայական խառնուածքիս եւ պայմաններուս բերումով, յոռետեսութիւնն ու յուսահատութիւնը իմ նկարագրիս անյարիր եղած են:

Տարիքը, ըստ երեւոյթին, իր վճռորոշ խօսքը ունի: «Կենսափորձը» մարդս իմաստուն կը դարձնէ, իսկ իմաստութեան հիմնական նուաճումը իրատեսութեան մակարդակն է, որ իր կարգին յոռետեսութեան առաջնորդող գլխաւոր դարպասը կարելի է սեպել:

Եւ այս գիտակցութենէն մեկնելով ես ինչ որ չտեսայ անցնող վաթսուս տարիներու երկայնքին, յոյս չունիմ, որ կարենամ տեսնել յաջորդ տասնամեակներու ընթացքին ...

Եկէք չնեղադրենք օտարները, որոնցմէ չենք կրնար պահանջել այն, ինչ որ մեր քով անգոյ կամ թերի է:

Իմ աշակերտական տարիներուս եւս, յարգելով բացառութիւնները, ես չեմ յիշեր, որ երբեմիցէ մեր ուսուցիչները մատնանշած ըլլան մեր եւ «միւսներուն» տարբերացման յատկանիշները զանազան մարզերու եւ տարբեր բնագաւառներու մէջ եւ այլազան մակարդակներու վրայ. ըսած են եւ լսած ենք, որ մենք «շատ հին ու մեծ ազգ» ենք եղած, փառաւոր եւ անզուգական մշակոյթ ենք ունեցած, համաշխարհային մշակոյթն ու քաղաքակրթութիւնը հարըստացուցած ենք կարելոր ներդրումներով...

Ասկէ քիչ աւելի, քիչ պակաս: Այս բոլորը կրնամ ըսել եւ կ'ըսեն բոլոր իրենք զիրենք հին ու մեծ յաւակնող ժողովուրդները:

Ինչով է ինչպէս ս կը տարբերինք մենք անոնցմէ:

Այս օրերուն տակաւին հայոց պատմութեան մեր նորագոյն դասագիրքերը հայ ժողովուրդի կազմաւորման աւարտը կը գետեղեն է.-Բ. դարերու միջեւ եւ կը ծանցնան հայկական չորս թագաւորական տունը միայն. իսկ ինքնատիպ հայ մշակոյթի կազմաւորման ու զարգացման համար իբրեւ հնագոյն մեկնակէտ կ'ընդունին քրիստոնէութեան պետականացումն (Դ. դար) եւ Ե. դարու «թարգմանիչներու» մշակութային շարժումը:

Ոչ, այսքանը բաւարար չէ «**հին ու մեծ ազգ**» կոչուելու համար: Այս բոլորին մասին հանգամանօրէն խօսելու առիթ պիտի ունենանք «**Ծ Ա Ն Ի Ր Զ Ք Ե Զ**» շարքի հետագայ զուլմներուն մէջ:

Այս յօդուածաշարքը պարագայական հակազդեցութեան մը արդիւնք ըլլալուն՝ կը զոհանաժ մասնակի մատնանշումներ կատարելով՝ իբրեւ նախաբան յառաջիկայ շարքիս եւ իբրեւ հակիրճ պատասխան լիբանանահայ համայնքը եւ հայ ժողովուրդը նսեմացնելու ձգտող պարագայական փորձերու եւ այդ միջոցով լիբանանացի «համաքաղաքացիներ»ու միջեւ փոխադարձ յարգանք արթնցնելու եւ «լիբանանեան համակեցութիւնը» ամրացնելու տրամադրութեամբ եւ նպատակով:

Մնչուչտ եւ յաւակնութիւնը, կարելիութիւնը. կարողութիւնն ու մեծամտութիւնը չունիմ եւ չեմ ունեցած երբեք նման տարողութեամբ եւ հաւաքական, հետեւողական եւ ծրագրուած գործ մը զլուխ հանելու. ատկիւս մեր քաղաքական, քարոզչական, կրթական, մշակութային եւ եկեղեցական իշխանութիւններու եւ ղեկավարութիւններու բնագաւառն ու մենաշնորհն է միաժամանակ:

Իմս պարզապէս սրտցաւ հայորդիի մը ազգային վիրաւորուած արժանապատուութեան արդար ընդվզումի ենթակայական տրամադրութեան եւ հակազդեցութեան արտայայտութիւն է:

Մնացեալը «հաւաքական պատասխանատուութիւն» է:

Բ - ԶԱՆԻ ՄԸ ԽՕՍԸ՝ ԼԻԲԱՆԱՆԻ ՄԱՐՈՆԻ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ ԵՒ ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՍԱՂՄՆԱԽՈՐՄԱՆ ԵՒ ԿԱԶՄԱԽՈՐՄԱՆ ՄԱՍԻՆ:

Ես չգիտցածս խոստովանելու եւ «տգիտութիւնս» ծածկելու բարդոյթ չեմ տառապած բնաւ:

Այս պարագային եւս, «ինչ մեղքս թաքցնեմ», մինչեւ այս յօդուածաշարքիս ծեծարկելս, ես ալ շատերուն պէս կը կարծէի, թէ Լիբանանի մարոնի եկեղեցւոյ եւ համայնքի հիմնադիրը նոյն ինքն «Մարոնիական շարժումի»ի հիմնադիր սուրիացի Սուրբ Մարոնը եղած է, որ ապրած է մեր սահմանակից «դրացի եւ քոյր» երկրին մէջ, Դ - Ե դարերուն:

Այո, շատերուն պէս ես ալ կը կարծէի, որ ան իր դաւանաբանական տարակարծութիւններուն պատճառով հալածուած, Լեռնալիբանան հաստատուած եւ հոն **անձամբ հիմնած** է Լիբանանի Մարոնի եկեղեցին:

Բոլորս ալ ծանօթ ենք Սուրբ Մարոնի Լիբանան «փախուստին» պատճառ հանդիսացող «միջադէպի» ժողովուրդային գրոյցին, գործած ենք մեր երեց հայրենակիցներէն:

Այս վերջին մանրամասնութեան տակաւին չհանդիպեցայ իմ կատարած վերջին պրպտումներու ընթացքին:

Իսկ ինչ կը վերաբերի «հիմնադրութեան պարագաներուն», ըստ էութեան, ճիշդ եւ ճշգրիտ չեն անոնք եւ չեն համապատասխաներ պատմական իրողութեան:

Ըստ Սուրբ Մարոնի կենսագիր Թէոփոթի հաղորդած տեղեկութիւններուն, «մարոնիութեան» հիմնադիր Սուրբ Մարոն (Մար Մարոն) ծնած, ապրած, մահացած ու թաղուած է Սուրիոյ մէջ. անոր Լիբանան «փախուստ»ի, այցելութեան կամ քարոզչական գործունեութեան մասին որեւէ ակնարկ չկայ:

Սուրբ Մարոն հիմնադիրը կը հանդիսանայ ճգնաւորական եւ անապատական նոր շարժումի մը, որ կը կ'ընդգրկէ աշխարհագրական բաւական ընդարձակ տարածք մը Սուրիոյ, Լիբանանի եւ Արեւելքի մէջ: Անոր աշակերտներն ու հետեւորդներն են, որ կը լծուին քարոզչական աշխատանքի Լեռնալիբանանի մէջ, որ մինչեւ Ե. դար կը լողար հեթանոսական ծովուն մէջ:

Քրիստոնէական փոքրիկ համայնքներ համեմատաբար աւելի կանուխէն սկսած էին կազմաւորուիլ ծովեզերեայ շրջաններուն մէջ:

Սուրբ Մարոնի աշակերտներու քարոզչական այդ գործունեութեան շնորհիւ է, որ Լեռնալիբանանի մէջ Ե. դարուն կը գոյանայ քրիստոնէական կարելոր համայնք մը եւ **հիմը կը դրուի Լեռնալիբանանի Մարոնի եկեղեցւոյ (Ե. դար)**, որուն առաջին պատրիարքը կը հանդիսանայ Մար Եուհաննա Մարոն (685/686-707), որ, ինչպէս մատնանշեցինք, «Մարոնիական շարժումի» հիմնադիրը չէ, այլ անոր հետեւորդներէն մէկը:

Սիւրապիկ, ըստ իմ ընթերցումներուս, այս է կարճ եւ կտրուկ պատմութիւնը Լեռնալիբանանի Մարոնի եկեղեցւոյ հիմնադրութեան:

Այս անկիւնադարձային դէպքն ետք է, որ կարելի պիտի ըլլայ խօսիլ Լեռնալիբանանի մարոնի համայնքի «ցեղային» կազմաւորման երկարատեւ եւ բարդ գործընթացին եւ այլ իւրայատկութիւններու մասին:

Այս համագրումանի տակաւին մարոնիութիւնը կրօնական-եկեղեցական միասու մըն է եւ ղեռ շատ հեռու ենք ազգային սեփական եւ ինքնատիպ յատկանիշներէ:

ՄԵԼԸՆ ՏԵՄԻՐԵԱՆ
Շար.ը՝ էջ 6

ՀԱՅՐԵՆԻԷ ՀԱՍՆԵԼՈՒ ԴԻՄԱՅ ՑՅՈՒՈՂ ԴԺՈՒՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒՆ ԱՌԻԹՈՎ ԲԱՅ ՆԱՄԱԿ՝ ՆԱԽԱԳԱՀ ՍԵՐԺ ՍԱՐԳՍԵԱՆԻ

Սփիւռքահայութեան սրտին կսկիծէն, հայրենիքի նկատմամբ անոր մեծ ու խոր կարօտէն եւ իր հայրենի հողին գիրկը նետուելու փափաքին դիմաց ցցուող մեծ դժուարութիւններէն կը բխի այս նամակը. գոր կը յղենք ձեզի՝ մեր սիրելի հայրենիքի դեկաժարին, հաւատալով, ուշադրութիւն եւ սփիւռքահայութեան նկատմամբ որ հասկացողութիւն, սփիւռքահայութեան նկատմամբ որ ուշադրութիւն եւ սփիւռքահայութեան նկատմամբ որ հասկացողութիւնները հարթելու ու հարցերուն լուծում դժուարութիւնները հարթելու ու հարցերուն լուծում գտնելու իմաստով մեծ ու անխախտ աշխատանք պիտի տանիք ու հետաքրքրութիւն ցուցաբերէք:

Ասկէ շուրջ 5 տարի առաջ Լիբանանի մէջ սկսաւ գործել Պէյրութ-Երեւան-Պէյրութ օդանաւային «Արմաւիա» ընկերութիւնը, որուն սակացոյցը արդէն բաւական բարձր էր այդ օրերուն, մանաւանդ եթէ բաղդատութիւն կատարէնք նոյն ուղղութեամբ գործող «Եր Արապիա» ընկերութեան սակերուն, որոնք 200 տոլարը չէին շրջանցեր: Ժամանակի թաւալումին հետ «Արմաւիա»ի գիները երեւաւանակի կերպով բարձրացան եւ անոնք այսօր հասած են 550-650 տոլարի եւ աւելի... «Արմաւիա»ն կը գործէ նաեւ Յալէպի մէջ եւ թռիչքներ կը կատարէ Յալէպի օդակայանէն, սակայն հոն գիները նուազ են՝ Լիբանանի հետ բաղդատելով, անոնք կը հասնին 320-350 տոլարի, ինչ որ լիբանանահայը կը մղէ պատերով երկար (շուրջ 8 ժամ) ճանապարհ կտրելու եւ Յալէպէն մեկնելու հայրենիք: Դետաքրքրական կ'արտօնէ 30 քիլոկրամ տանիք իրենց հետ, իսկ Լիբանանէն՝ 20, իսկ Յալէպի մէջ որոշ տարիքէ վար եւ որոշ տարիքէ վեր եղողներուն 15 առ հարիւրի գեղջ կը տրուի, իսկ Լիբանանի մէջ՝ ոչինչ, ինչպէս նաեւ կարգ մը յաւելեալ ծառայութիւններ ու առիթներ կան Յալէպի պարագային, բայց ոչ՝ Լիբանանին:

Բայց եւ այնպէս հոս եւս կայ խափանած բան մը, նախքան «Արմաւիա» ընկերութեան Լիբանանի մէջ գործել սկսիլը՝ Յալէպէն «Արմաւիա»ով ճամբորդելը շատ աւելի յարմար գիներով էր, այսինքն՝ զբօսաշրջական ամենէն աշխուժ հանգրուանին կը հասնէր 200 տոլարի: Երբ սկսաւ Պէյրութ-Երեւան-Պէյրութ գիծի աշխատանքը, ընկերութիւնը առանց բացատրութեան կամ տրամաբանական պատճառի՝ մօտաւորապէս կրկնապատկեց Յալէպի իր գիները: Անտարակալն իմաստով կրնայ պարզ ու հասկնալի թուիլ այս մէկը, թէեւ՝ շահագործման յստակ երեւումով. սակայն ոչ՝ մարդկային ու եղբայրական իմաստով:

Ներկայ դրութեամբ քիչ չէ Լիբանան ապրող հայաստանցիներուն թիւը (կը հասնի շուրջ 20 հազարի), որոնք կ'ուզեն այցելել իրենց տունը, ծնողներուն եւ հարազատներուն հանդիպելու կամ ընտանեկան պարտաւորութիւններ կատարելու: Քիչ չէ նաեւ թիւը Յայաստանի շուրջ խմելու. օդը շնչելու եւ հայրենիքի հողին վրայ ամուր զգալու տենչով երկար տարիներ օրօրուած լիբանանահայութեան թիւը. Սակայն նաեւ քիչ չէ «Արմաւիա»ի պահանջած տոմսին գումարը. իր միջին դասակարգի պատկանող մէկու մը համար աւելի քան մէկ ամսական է. որովհետեւ Լիբանան տնտեսական մեծ տագնապի դէմ

յանդիման է, ինչպէս գիտեք, եւ լիբանանահայուն կամ Լիբանանի մէջ աշխատող հայաստանցիի համար դիւրին չէ 550-650 տոլար յատկացնել միայն օդանաւային տոմսի, երբ տակաւին ան Յայաստանի մէջ ապրելու համար այլ մեծ գումարներու կը կարօտի:

Տակաւին չենք խօսիր «Արմաւիա»ի թերի ծառայութիւններուն, միայն ուշացումներուն, ընկերութեան կողմէն ճամբորդներուն գլխուն սարքուած խաղերուն, մէկ տոմսը քանի մը հոգի վաճառելու ընկերութեան «սովորութիւններուն» մասին:

Յայաստան հասնիլը 1:30 ժամ կ'ենթադրէ, որքան ալ սղորթիս արձանագրուած ըլլայ վառելանիւթի իմաստով, կարելի չէ հաւատալ, որ 550-650 տոլարը արդար գին է, մանաւանդ եթէ բաղդատութիւն ընենք Յալէպէն ճշդուած նոյն ընկերութեան հին թէ նոր գիներուն հետ, ինչպէս նաեւ՝ աշխարհի տարբեր ու աւելի հեռաւոր երկրներէ երթալու երթուղարձի տարբեր ու սակացոյցներուն միջեւ, նկատի ունենալով, որ վերջիններէն մէկ նաեւ տուրքերը ներառուած են: Պարզ օրինակ մըն է Շարժման, որ 4 ժամ հեռու կը գտնուի Լիբանանէն, սակայն հոն հասնելու համար տոմսը 100 տոլար է մամռնային սակացոյցով, Ֆրանսա, որ նոյնպէս հեռաւոր շրջան է, 400 տոլարի տոմսով կարելի է հասնիլ, 24 ժամէն աւելի հեռու գտնուող Միացեալ Նահանգներ ուղղուելու տոմսերը 1000-1200 տոլար են, իսկ 1,5 ժամէն Յայաստան հասնող օդանաւային ընկերութիւնը իր հայորդիներէն կը պահանջէ 550-650 տոլար: Դուք բաղդատութիւնը ըրէք ու դատեցէք...

«Արի տուն», «Մէկ ազգ, մէկ մշակոյթ», համահայկական խաղեր, բանական մեք, ծրագրեր, դասընթացներ... Սակայն գետնի վրայ այս չէ իրողութիւնը, հայրենիքը իր գիրկը լայնօրէն չէ բացած սփիւռքահայութեան դիմաց, որովհետեւ հակաշփոխ տակ չէ առած «Արմաւիա»ի նման օդանաւային ընկերութեան մը օգտագործման ծրագիրներ՝ արգիլելով սփիւռքահայերուն շահագործումը: Տակաւին հայրենիք չտեսած, տոմս անելու ուրախութեամբ լիբանանահայերը երբ «Արմաւիա»ի գրասենեակ կը հասնի, արդէն կը ստանայ ծանր ու ցագնող հարուածը: Մարդ իր հայրենիքը տեսնելու համար այդքան տո՛ւղ պիտի վճարէ. լիբանանահայ պատանի մը իր հ

ԱԿՆԱՐԿ

ՄԵՂՐԱԶՕԾ ԹՈՅՆԸ ԱՆԸՆԴՈՒՆԵԼԻ Է

Մեր իրաւունքներուն իրազեկ ոեւէ հայ վստահաբար քաղաքական իր կամքին արտայայտութիւնը գտաւ Արցախի նախագահ Բակօ Սահակեա-նի այն հաստատումին մէջ, որ կ'ըսեր, թէ Արցախի անկախութիւնը ան-դառնալի վիճակ է ու չի կրնար առկախ մնացած հարցերու մասին բա-նակցութեանց սեղանին դրուիլ։

Արդարութեան ուղիէն չշեղելու իրողական այս կոչը գօտեպնդող է եւ բարացուցական, յատկապէս այն պահոււ, երբ Արցախի ու առհասարակ **մեր՝** հայութեան իրաւունքներուն շուրջ տղմուտ ու պղտոր հոսանքներ ստեղծուած են՝ ողողելով մինչեւ անգամ Յայաստանի պետական կարգ մը ոլորտները, ինչ որ ջլատող ներգործութիւն կ'ունենայ մեր անսակար-կելի իրաւունքներուն ու պահանջներուն ճանաչողութեան գիծին վրայ։ Յայ-տարարութիւնը բարացուցական է մանաւանդ այն իմաստով, որ դարձ-եալ՝ Արցախէն կը բարձրանայ իրաւատիրութեան ծայնը, այս ուղիին մէջ աննահանջ մնալու կամքի արտայայտութիւնը, ինչպէս եղած էր աւելի քան քսան տարի առաջ, երբ նոյնինքն Արցախը անհաւասար մարտի ելած էր իրաւագրկող Ազրպէյճանին ու անոր լծակից-գործակից՝ խորհրդային Վոլսկիներուն դէմ, եւ ի գին մեծ զոհողութիւններու, նուաճեց արդարու-թեան ուղին, ձեռք բերաւ իր ոտնակոխուած ու արհամարհուած իրաւունք-ները։

Այո, Արցախի անկախութեան իրականութիւնը անդառնալի է ու անդառ-նալի ալ պէտք է պահուի, որովհետեւ այս վիճակէն որեւէ ետդարձ համա-գօր է հաւկուրութեան, մինչեւ իսկ եթէ Մինսքի խմբակին կողմէ ատիկա ներկայացուի իբրեւ խաղաղութեան երաշխիք ու յարմարագոյն լուծում։

Լուծումներու մանրամասնութիւններուն մասին գաղտնապահութեան քաղաքականութիւնը՝ արդեօք պերճախօս ապացոյց չէ՞, որ՝ «նեխած բան մը կայ Դանիոյ թագաւորութեան մէջ»... Եթէ այդպէս չէ, ո՞վ է ինչէ՞ կը վախնայ յստակօրէն ըսելու, թէ «բոլորին համար բաղձալի լուծման տա-րագը եւ կայուն խաղաղութեան մեկնակետը» ի՞նչ կ'ըսէ բոլոր կողմերուն, յատկապէս Արցախին ու Յայաստանին։

Մօտիկ ու միջին հեռաւորութեամբ անցեալի իրականութիւնները իրա-ւատէր հայուն կու տան արդար իրաւունքը բացարձակ ՌՉ մը արձակելու լուծումի որեւէ ընտրանքի դէմ, որ կը փորձէ Արցախը վերադարձնել Ազըր-պէյճանի իշխանութեան ու անոր կը խոստանայ լայն ինքնավարութիւն։ Հայն ու Արցախը արդարօրէն կ'ըսեն. «Ո՛չ, պարոններ, նման լուծում ո՛չ միայն անարդարութիւն է, այլ՝ փորձուածը կրկնելու տխմարութիւն, որմէ գեղծ ենք մենք՝ հայերս, մանաւանդ արցախեան մեր հատուածը»։ Ար-ցախը ինչպիսի՞ դառն փորձառութիւններ պարեցաւ ամբողջ եօթանասուն տարի՞ Ազրպէյճան կոչուած շինծու երկրի կազմին մէջ իբրեւ ինքնավար մարզ։ Եւ թող ո՛չ ոք ինքն իրեն իրաւունք տայ մեզ որակելու «խաղաղու-թեան ուղին խափանող կողմ», որովհետեւ հայը զոհն էր անասելի անար-դարութիւններու եւ իր տարրական իրաւունքն է մերժել զոհի դերակատա-րութեան կրկնումը։

Ո՛չ Մինսքի խմբակը, ո՛չ ալ Պաքու ու իր համախոհները կրնան մեզ համոզել, որ Ստալինի գործած անարդարութիւնը տարբեր անունով հրամցնելը լուծման կ'առաջնորդէ, ինչպիսի՝ մեղորով ու շաքարով ալ օծեն թոյնը։

Այս իմաստով ալ, հայութիւնը անգամ մը եւս մէկ բռուկցը պիտի դառ-նայ ու ամուր կերպով պիտի կանգնի Արցախի կողքին, որ մէկ մասնիկն է մեր ամբողջական Դատին, կը մարմնաւորէ նոյնինքն ԴԱՏը։

Յետոյ, չենք մոռցած քաղաքական այն վճիռը, որ Արցախի բարձուկը-ներէն արձակուեցաւ քսանամեակ մը առաջ. «Եթէ Հայաստանը իրեն պի-տի չմիացնէ Արցախը, Արցախը պատրաստ է իրեն միացնելու Հայաստա-նը», կ'ըսեր ազնիւ մարտահրաւերը։ Անիկա այժմեական է այսօր եւ նոյն-քան իրական։

Աւելի՛ն. անոր արծազանգները այսօր ալ պիտի կրկնուին Հայաստա-նէն մինչեւ Միջին Արեւելք, Եւրոպայէն մինչեւ Ամերիկա ու Աւստրալիա, մէն մի հայու արդարատեսէ կամքին մէջ, առանց տարիքի ու պատկանե-լիութեան տարբերութեան։

Վերջապէս, նման խաղեր պիտի չկարենան մեր ուշադրութիւնը շեղել մեր հիմնական ու առանցքային պահանջներէն՝ Տեղասպանութեան հե-տեանքներուն դարմանումի պայքարէն, որ ահա, ինչպէս կ'ընէի, դարձ-եալ սկսած է մղուիլ երկրորդ բեմ։

Ս. ՄԱՅՍԷՐԵՃԵԱՆ

ԻՆՉՈ՞Ւ ՀՐԵԱՆԵՐԸ ՉԵՆ ԴԱՏԱՊԱՐՏԵՐ ՀԱԿԱՍԵՄԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՄԷՉ

Պոլսաբնակ իրեայ ուսումնասիրող Ռիֆաթ Պալի երկար տարիններէն ի վեր կ'ուսումնասիրէ հակասե-մականութիւնը Թուրքիոյ մէջ։ Ան ստորագրած է շարք մը գիրքեր եւ յօդուածներ՝ Թուրքիոյ իրեանե-րուն պատմութեան մասին։ Անոր նորագոյն գիրքը՝ «Թուրքիոյ իրեաները եւ Հայոց ցեղասպանութիւնը», հոյակապ գիրք մըն է, որ կը փաստագրէ, թէ ինչ-պէ՛ս թրքական կառավարութիւնը ճնշում բանեցուց ոչ միայն Թուրքիոյ իրեաներուն վրայ, այլեւ իսրա-յէլեան կառավարութեան եւ ամերիկեան-իրեական կազմակերպութիւններուն վրայ՝ **լուպիին**կի աշխա-տանք տանելու համար Հայոց ցեղասպանութեան քոնկրետական օրինագիծներուն դէմ։

Այն իրականութիւնը, որ Թուրքիա **շանթած**ի կ'են-թարկէ իրեաները Թուրքիոյ մէջ եւ անկէ դուրս, Նո-րութիւն չէ մեր ընթերցողներուն համար։ Նորութիւն չէ նաեւ այն իրականութիւնը, թէ համատարած հա-կասեմականութիւն գոյութիւն ունի Թուրքիոյ մէջ տասնամեակներէ, եթէ ոչ դարերէ ի վեր։ Յուլիսին Երուսաղէմի մէջ Յրեական համաշխարհային հար-ցերու հիմնարկին կողմէ հրատարակուած երկար յօդուածի մը մէջ արն. Պալի բծախնդրօրէն կը փաս-տագրէ այն իրականութիւնը, թէ այդ ձեւի ցեղա-պաշտական կեցուածքներ գոյութիւն ունին թրքա-կան ընկերութեան բոլոր մակարդակներուն վրայ։

Իր յօդուածին մէջ՝ «Ներկայ օրերու հակասեմա-կանութիւն Թուրքիոյ մէջ», արն. Պալի կ'ամփոփէ իր վերլուծումը՝ չորս բանալի կետերու մէջ.

● «Թուրք մտաւորականները միշտ ալ պաղեստի-նամետ եւ հակաիսրայէլեան կեցուածք որդեգրած են։ Իսլամականները «Պաղեստինեան հարց»ը կը կապեն այսպէս ըսած իրեական միջամտութեան հետ՝ թրքական աշխարհայականութեան բարձրացու-մով։ Ձախակողմեանները Իսրայելը կը տեսնեն իբ-րեւ կայսերական պետութիւն մը եւ ամերիկեան մե-նատիրութեան ընդարձակումը՝ Միջին Արեւելքի մէջ։ Իրարու շատ մօտիկ նիւթը կարելի է գտնել ազգայ-նական մտաւորականներու մօտ։

● «Լիբանանի դէմ 2006-ի եւ Կազայի դէմ 2009-ի պատերազմներուն դէմ թրքական հակազդեցութիւն-ները յաճախ թափեցան հակասեմականութեան հո-սանքին մէջ։ Գաղափարաբանական այլազան հո-սանքներու պատկանող օրաթերթերու յօդուածա-գիրներ, ոմանք՝ ակադեմականներ, Նպաստեցին Իս-րայելի եւ իրեաներուն դէմ ժողովրդային զգացում-ներու գրգռման։ Ընտելան. թէ Իսրայել կը շահա-գործէր Ողջակիզման խղճահարութիւնը եւ «Ամե-րիկեան իրեական լուպիին» ծառայութիւնները՝ յա-ռաջ տանելու համար իր սեփական եղեռնագործ նպատակները։

● «Պաղեստինեան հարցին» նկատմամբ թրքա-կան մօտեցումները գրեթէ չեն ելլեր թրքական ժո-ղովրդային մշակոյթի քլիշէներէն դուրս։ Թրքական հրատարակչատուները, որոնք հարցին շուրջ թարգ-մանական աշխատանքներ կը հայթայթեն, զգուշ կ'ըլլան՝ չվիրաւորելու ժողովրդային զգացումները։ Իբրեւ արդիւնք, թէ՛ թուրք յօդուածագիրները եւ թէ՛ ընթերցողները նիւթին շուրջ միայն սահմանափակ աղբիւրներ կը գործածեն, որոնք զլխաւորաբար հա-կաիսրայէլեան կամ հակասեմական են։

● «Թուրքիոյ իրեայ ղեկավարութեան կողմէ թրքա-կան ընկերութեան հակասեմական տրամադրու-թեան դէմ ղնելու որեւէ փորձ հաւանական է, որ հա-կադարձութիւն ունենայ եւ աւելի եւս սրէ հարցը։ Այս իրականութիւնը նկատի առնելով՝ Թուրքիոյ իրեայ

համայնքին կը մնայ կա՛մ շարունակել ապրիլ Թուրքիոյ մէջ համատարած հակասեմական տրա-մադրութիւններու մէջ, կա՛մ ալ գաղթել»։

Պրն. Պալի կը փաստագրէ իր պնդումները՝ մէջ-բերելով վերջին տարիներուն շարք մը թրքական օրաթերթերու մէջ հրատարակուած տասնեակ մը հակասեմական հաստատումներ։ Ստորեւ՝ կարգ մը օրինակներ.

● Թըքթամիս Աթա՝ դասախօս Պոլսոյ եւ Պոլսոյ Պիլկի համալսարաններուն մէջ, օրաթերթի յօդուա-ծագիր եւ ականաւոր մտաւորական, որ յաճախ ելոյթ կ'ունենայ հեռատեսիլէն, իրեաները նկարագրած է իբրեւ «առաջին եւ ամենէն ցեղապաշտ ժողովուր-դը՝ ամբողջ պատմութեան մէջ» («**Պուկիւն**», 20 յու-լիս 2006)։

● Այիհան Տեմիր՝ իսլամական «**Միլլի Կազեթ**»ի յօդ-ւածագիրը, գրեց. «Առաջին բանը, որ պէտք է կա-տարուի Պոլսոյ եւ Երուսաղէմի ապահովութեան հա-մար, ձերբազատիլն է, ամենէն կարճ ժամանակա-միջոցին, այս «հիւղականերու քաղաքէն»էն, որ սկսած է վնասել մարդկութեան՝ ամբողջ աշխարհի մէջ, եւ որ նոյնքան անարգական է սրտին, որքան՝ աչքին։ Չայն գրաւողները պատմութեան աղբանոց զրկելը, իրենք եւ իրենց շաղկրատութիւնը, ամե-նէն վեհանձն արարքը կ'ըլլայ, որ կ'իրականացուի մարդկութեան անունով։ Անկաւակած որ աշխարհը առանց Իսրայելի պիտի ըլլայ շատ աւելի խաղաղ եւ ապահով աշխարհ մը» («**Միլլի Կազեթ**», 30 դեկտեմ-բեր 2008)։

● Նուի Կեօնիլթաս՝ հանրածանօթ յօդուածագիր մը, նշեց, թէ Հիթլեր արդարացի էր իրեաներուն հաս-ղեպ իր վարմունքին մէջ, տրուած ըլլալով, որ «Իս-րայելի պետութիւնը շատ աւելի մեծ բռնատէր մըն է, քան Հիթլերը» («Պուկիւն», 1 օգոստոս 2006)։

● Իսլամական ընկերաբան Ալի Պուլաճ, որ հան-րածանօթ յօդուածագիր մըն է «Չաման»ի մէջ, Կա-զան նկարագրեց իբրեւ կեդրոնացման ճամբար մը, որ իրականութեան մէջ կը գերազանցէ նացիներու ճամբարները» («**Չաման**», 29 դեկտեմբեր 2008)։

Պարզապէս ցնցիչ է, որ իսրայէլացի պաշտօնա-տարներ եւ իրեայ ղեկավարներ ամբողջ աշխարհի մէջ գրեթէ ոչ մէկ հակազդեցութիւն կ'ունենան, առ-նուազն՝ ոչ հրապարակաւ. Թուրքիոյ մէջ այս ձեւի համատարած եւ չարամիտ հակասեմական պոռթ-կումներու դէմ։ Ինչո՞ւ համար Ռիֆաթ Պալին կ'եզ-րակացնէ, թէ՛ «Թուրքիոյ իրեայ համայնքին կը մնայ կա՛մ շարունակել ապրիլ Թուրքիոյ մէջ՝ համատա-րած հակասեմական տրամադրութիւններու մէջ, կա՛մ ալ գաղթել»։ Ասիկա հիմնական հարցում մըն է, որուն իրենք՝ իրեաները պէտք է պատասխանեն...

Լուռ մնալով՝ իրեայ ղեկավարները պարզապէս կը քաջալերեն թուրք յօդուածագիրները, որ շարու-նակէն ցեղապաշտական եւ վարկազեմիչ ակնար-կութիւններ կատարել։ Եթէ Իսրայելի նախագահ Շի-մոն Փերես եւ Ընդդէմ վարկաբեկման դաշինքի տնօ-րէն Ապրահամ Ֆոքսման զբաղած չըլլային Հայոց ցեղասպանութեան ուրացումով, անոնք հաւանա-բար աւելի ժամանակ պիտի կարենային տրամադ-րել հակասեմականութեան դէմ պայքարին...

ՅԱՐՈՒԹ ՍԱՍՈՒՆԵԱՆ

«Զալիֆորնիա Ըուրիր»ի հմբագիր

ԱՐԴԱՐ ՍՊԱՍՈՒՄՆԵՐ ՀԱՅՐԵՆԻ ԻՇԽԱՆՈՒԹԵՆԷՆ ԵՒ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴ ՈՒՍԱՆՈՂՆԵՐԷՆ

Հայրենասերին պարտականութիւն է իր Հայրենիքը պաշտպանել իր կառավարութենէն

Թամըս Փէյն

.Ալեկոծ է ծովը։ Հայութեան եւ հայրենիքի գոյութեան նաւը վտանգուած է, որովհետեւ պառակտուած եւ տկարացած ենք։ Տկարա-ցած, որովհետեւ ինկած ենք անտարբերու-թեան գիրկը եւ նոյնիսկ... իրարու դէմ չենք պայքարի։ Եթէ կան ներքին պայքարի պա-րագաներ, ապա անոնք սահմանափակ են թէ՛ իրենց աշխարհագրութեամբ եւ թէ իրենց նպատակներով, որոնք յաճախ ազգային ընդ-հանուր խնդիրներ չեն հետապնդեր։

Անտարբերութիւնը շատ աւելի վտանգա-ւոր է մտահոցու է, քան՝ պառակտումը։ Ձա-խորդ է մեր հայրենիքի կառավարութեան ըն-թացքը, եթէ ոչ բոլոր բնագաւառներու մէջ, գէթ իր վարած անհեռատես արտաքին քա-ղաքականութեան մէջ։ Այս ընթացքին հետե-ւանքը կրնայ աղետալի ըլլալ եւ վերածուիլ այն հսկայ ալիքին, որ կրնայ խորտակել մեր հայրենիքին ու ժողովուրդին գոյութեան նա-ւը։

Մեր դրացի եւ թշնամի ազգերը իրենց միտքն ու բանակը օրէ օր աւելի ու աւելի կը զինեն գիտութեամբ եւ նորագոյն գէներով. Տակաւին, տնտեսական ու քաղաքական այն-պիսի գործերու կը նախաձեռնեն, որոնք բազ-մաշերտ են. բազմամարդաբալ. տակաւին, փոխադարձ անտեսաբարկաբան եւ ուժա-նիւթային կապակցութիւններ ստեղծելով՝ տարածքային խաղերէն մեզ բոլորովին դուրս կը ձգեն։

Այդ բոլորին դիմաց, կը թուի Հայաստանի

կառավարութիւնը, թէ կը շարունակէ մնալ անգիտացողի ընթացքի մէջ եւ կը մշակէ այս-պէս կոչուած «ֆութպոլային քաղաքականու-թիւն», որովհետեւ ունի այն մեծամտութիւնը, թէ առանց սփիւռքահայութեան կարծիքը նկատի առնելու՝ կրնայ ինքզինք նկատել հայ-թուրք թնձուկը լուծող։

«Ֆութպոլային քաղաքականութիւն»ը եւ ապրիլ 22-ին կատարուած Հայաստան-Թուրքիա յայտնի յայտարարութիւնը առիթ ընծայեցին Օպամային՝ Տեղասպանութեան ճանաչումէն խոսափելու, մինչ համայն հա-յութիւնը, յատկապէս ամերիկահայութիւնը, կը սպասէր քաղել պտուղը տարիներու իր անխոնջ ու աննահանջ աշխատանքին։

Հայաստանի կառավարութեան արտաքին ծախորդ քաղաքականութեան երկրորդ քայ-լը արձանագրուեցաւ անցեալ յունիսին, երբ նախագահ Սերժ Սարգսեան մեծ շուքով ըն-դունեց Վրաստանի նախագահը՝ Սահակաշ-վիլին։ Սահակաշվիլիի Հայաստան այցելու-թիւնը անհանգստութիւն պիտի չպատճառէր մեզի, եթէ աչքի առջեւ չունենայինք Վրաս-տանի կառավարութեան վարմունքը՝ Ջաւախ-քի եւ ընդհանրապէս վիրահայութեան հան-դեպ։ Արդար չէ՞, որ յանուն քաղաքական սահ-մանափակ հաշիւներու, Հայաստանի նախա-գահը փորձ կատարէ քողարկելու մեր եւ Վրաստանի միջեւ գոյութիւն ունեցող հարցե-րը։ Ինքնախաբէութիւն է ձեւացնել, թէ խնդիրներ չկան։ Համահայկական ներդաշ-նակ աշխատանք անհրաժեշտ է այդ խնդի-րները արդարօրէն լուծելու համար. ապահո-ւելու՝ միջազգային համայնքին նեցուկը։ Ար-դէն հայկական որոշ կազմակերպութիւններ աշխատանք կը տանին այդ ուղղութեամբ, եւ լաւ պիտի ըլլար, եթէ մեր նախագահը, նախ-քան որեւէ որոշում կայացնելը, խորհրդակ-

ցեր անոնց հետ։ Մինչդեռ այդ հարցերը քո-ղարկելու Հայաստանի կառավարութեան փորձը առիթ տուաւ դեսպան Եովանովիչին՝ յայտարարելու, թէ Ջաւախքի մէջ ամէն ինչ բնականոն է։

Չենք ուզեր անգիտանալ այն փաստը, որ Հայաստանը փոքր երկիր ըլլալով՝ անոր կա-ռավարութիւնները յաճախ քաղաքական հսկայական ճնշումներու կ'ենթարկուին Կով-կասի մէջ շահեր հետապնդող գերպետու-թիւններու կողմէ։ Սակայն ճկուն քաղաքակա-նութիւն վարելու հիմնական յատկանիշներէն մէկն է խուսանաւելու կարողութիւնը, որ դժբախտաբար կը պակսի այսօրուան մեր իշ-խանութիւնը ներկայացնող այրերուն մօտ։ Առաջին անգամը չէ, որ նման ճնշումներու կ'ենթարկուին մեր հայրենիքի կառավարու-թիւնը եւ, ինչու չէ, նաեւ Սփիւռքի գանազան գաղութներու հայութիւնը ներկայացնող ղե-կավարութիւնը։ Սակայն միշտ մեր ժողովուր-դին տարբեր խաւերուն եւ ի մասնաւորի մտա-ւորականութեան մէջ ունեցած ենք հայրենա-սերներու հսկայ փաղանգ մը, որ նման տագ-նապներու պահոււն, գիտակցելով կացութեան ահաւորութեան, քաղաքակիրթ բոլոր միջոց-ները ի գործ դնելով, կրցած է այլընտրանքի ուղին բաց չձգել, արդարութիւն պարտադրել եւ մեր նաւը պահել որոշ ընթացքի մէջ։

Բայց այսօր այդ հայրենասերներու, հայու-թեան սեփական պահանջներով առաջնոր-դող ու առաջնորդողներուն թիւը նօսրացած է ու կը շարունակէ նօսրանալ։ Այս նաեւ պատճառ կը դառնայ, որ ամէն օր քիչ մը աւե-լի կորովաթափ ըլլայ տակաւին ազգային լինանառութիւն վերցուցած վերջին փոքրա-մասնութիւնը։

Կառավարութեան արտաքին քաղաքակա-նութեան սխալ ընթացքը, ազգային հարցե-

րու նկատմամբ ժողովուրդին անտարբերու-թիւնը եւ կորովաթափութիւնը, հսկայական վնասներու կ'ենթարկեն մեր ազգն ու հայրե-նիքը, որոնցմէ զխաւորներն են Հայաստա-նէն արտագաղթը եւ հայկական Սփիւռքի օտարուցումը։

Կարծիք չէ՞ լուռ ու ձեռնածալ մնալ եւ չգոր-ծել ի տես այս երեւոյթներուն։ Կորուստները հակակշռելու համար անհրաժեշտ է մեր հայ-րենի պետութեան քաղաքական ընթացքը փոփոխութեան ենթարկել, որովհետեւ մեզի պէտք է ղեկավարութիւն, որ կարողութիւնը ունենայ ղեկավարելու մեր երկրին ու ժողո-վուրդին ազգային նոր ընթացքը, ապա թէ ոչ, կրնանք ա՛լ աւելի տուժլ։

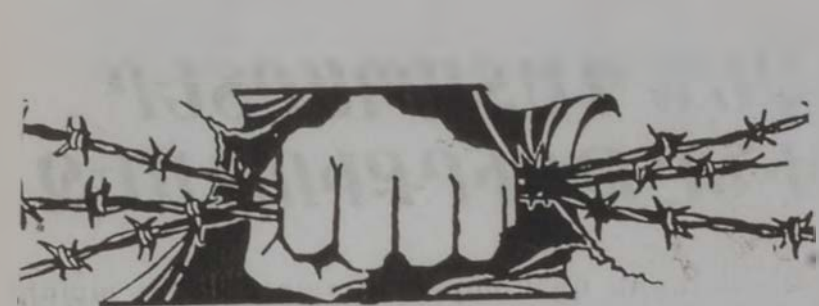
Եթէ Հայաստանի կառավարութիւնը ներ-կայացնող անհատներուն մօտ կը պակսի ճկուն քաղաքականութիւն վարելու յատկու-թիւնը, ապա մեր ժողովուրդին եւ յատկապէս երիտասարդութեան մեծամասնութեան կը պակսի հայրենասիրութեան ոգին։ Ահա այս է մեր գոյութեան սպառնացող վտանգը։

Ուրեմն մեզի ուղղուած մարտահրաւերնե-րը յաջողութեամբ դիմագրաւելու համար մասնաւորաբար հայ ուսանողութիւնը եւ երի-տասարդութիւնը պէտք է ներշնչուին հայրե-նասիրութեամբ եւ ազգասիրութեամբ, որոնց պէտք է ընկերանայ քաջութիւնը։ Որովհետեւ մեր ազգին ապագայ մտաւորականութիւնը ի՛նքն է՝ երիտասարդ ուսանողութիւնը։

Պատմութեան ընթացքն գոյատեւած են այն ազգերը, որոնք մտաւորականութեան զինակիցը եղած է հայրենասիրութիւնն ու արիւնքիւնը։

ՅԱՐՈՒԹ ՄԿՐՏԻՉԵԱՆ

Փաստտեաւ, Յուլիս 2009

ՎԱՉԷԻ ՄՕՐ՝ ԱՏԷԼ ՏԱՂԼԵԱՆԻ ՉԱՅՆՈՎ

Կիրակի օրը պայուսակը պատրաստեց, որպես-գի ակումբ տանի։ Զարցուցի, թե ինչո՞ւ բանակումէն երկու շաբաթ առաջ պիտի մեկնէր Յունաստան, բա-ցատրեց, որ բանակավայրը պէտք էր պատրաստէր։ Զիչ ետք մարդ մը եկաւ, վարէն իրեն հարցուց. Ներս մտայ իրեն լուր տալու, վրաս պոռաց. «Ինչո՞ւ ըսիր հոս եմ, ան գաղտնի բանակ է...» մինչդեռ Սիմոնէ եր, որ իրեն հետ պիտի երթար, երեսակայէ՛ր՝ ո՞ր աս-տիճան գաղտնի կը պահէր. «Ըսե՛ր հոս չէ, բաղնիք մտաւ»։

Երկուշաբթի առտու արթնցաւ, մեր բոլորին հետ ձեռնուեցաւ. բնաւ չեմ մոռնար, թէ ինչպէս դողա-ցող ձեռքերովը սեղմեց ձեռքս, ինծի համբուրեց ու արագօրէն՝ երեք դարձնելով՝ ելաւ դուրս։ Վարը հօ-րը ըսած էր «Ռատիոներուն եւ թերթերուն լաւ հե-տեւի՛ր, շատ մեծ բաներ պիտի պատահին, եւ թե-րեւս ես քաղաքէն հեռու ըլլամ, չլսեմ»։

Առաջին չորս օրերը լուր չկար իրմէ, եւ բոլորս տան մէջ անհանգիստ էինք։ Զինգերորդ օրը շուկայ իջած էի գնում ընելու, կին մը Ազգակը բռնած էր. «Զինգ հայ երիտասարդնե՛ր...», պիտի ուշաթափէի, դրացիս ինծի հետ, ըսաւ՝ երթաւք տեղ մը Նստինք, որ հանդարտիմ, տուն ելանք։ Մինչ այդ տղաս՝ Ժա-քը լսեր է, որ «Լ՛օրիան լը ժուր»ը տղոց անուններ դրած է, թերթը առնելով՝ գացած է քրոջը... եւ այս-պես...

Նախքան երթալը՝ ինք արձանագրած էր իր ծա-յը ժապուէնի վրայ, բայց մենք տեղեկա չէինք ան-կէ։ Օր մը Ժաքը կու գայ սովորական ժապաւէն մը մտիկ ընելու, կը լսէ, որ Վաչէին ծայնէ եւ կը գար-մանայ, հօրը եւ քոյրերուն լուր կու տայ։ Անպայման հետագային իր արձանագրելիքին փորձն էր, եւ ինք հոն մոռցած էր։ Զայրը կը հաւաքէ մեր բոլորը եւ Վա-չէին կ'ըսէ. «Խօսածդ մտիկ ըրի, եթէ ըսածդ իրա-կանութիւն է, ճակատեղ համբուրեմ», «Չէ՛, պապա, ես Դաշնակցութեան ոտքին փոշին չեմ,

պզտիկ եմ եւ անկարող՝ ասանկ գործ մը կատա-րելու»։

Գիտէի, որ օրին մէկը կրնայ այսպիսի գործ մը ընել... Երբ Զայէպ էինք, երեք տարեկան էր, Չաւար-եան դպրոց կ'երթար, նոր լեզու էլած էր. օր մը տուն մտաւ, պայուսակը Նստեղ մեկդի ու թողով լեզուով ըսաւ. «Մամա՛ վաղը դպրոց չկայ, թուրքերը մեր մեծ հայրենը ու մայրենը մորթըն են, երբ մեծնամ. դա-նակ պիտի առնեն եւ գիրքեք մորթեն»։

Կը զգայի, որ ան շատ ազգասէր էր. երբեմն կը հարցնէի. «Տղա՛ս, ազգդ փրկող դո՞ւն մնացիր», «Ես չընեմ, ան չընէ, ո՞վ պիտի ընէ», կը պատասխներ։

Շատ գաղտնապահ էր. օրին մէկը բան չէ պատ-մած տան մէջ. «Ես քեզի ըսեմ, դուն դրացիին, դրա-ցին միւսին, եւ գործերը կ'իյնան ամէնուն քերա-լը. կինները թող միայն տան գործերուն խառնուին...»

Մահէն ետք, երբ հազուստները մէշտեղ կը հա-նէի, գրպանէն գտայ վճարուած ցեւզի ստացագիր մը։ Չէր ուզեր որեւէ ձեռով ակումբին վնաս հաս-ցնել, չըսաւ՝ «Վնաս չունի, արդէն պիտի երթամ, այդ դրամն ալ պակաս թող ըլլայ»։ Բնական է, որ ամէն մայր իր զաւակը կը գովէ, սակայն իր վարուելակե-րը բոլորովին տարբեր էր ակումբին նկատմամբ։ Տունը գործ մը չէր ընէր, եղբայրը առանձին կ'աշ-խատէր. օր մը տուն մտաւ, իր նոր ու սուղ տաքառը ամբողջ ներկ րրած, եւ ինք ձեռխնդիր էր իր հագ-ւածքով. «Տըասս ինչո՞ւ միայն ակումբը կ'աշխա-տես, ինչո՞ւ տանդ մէջ բան չես ընէր», հարց տուի. լռեցողո՞ւ պատասխանելով. «Ան ալ մեր տունն է, Նախ ակումբը, վերջը՝ տունս»։

Օր մը այնթապցի բարեկամներս Այնթապէն թըրքերէն երգէր ստացեր էին եւ մեզի տուին, որ ամուսինս մտիկ ընէ։ Երբ Վաչէն լսեց երգերը, ըսաւ. «Եթէ այս տան մէջ անգամ մըն ա՛լ թըքական որեւէ տեսակի արտադրութիւն մտնէ, ալ զիս չեք տեսներ հոս. եթէ հայկական ըլլար, այսքան պիտի չգովէիք»։ Ան Նոյնիսկ բարեւեց այդ այնթապցի բարեկամնե-րուն, երբ վերջիններս աւելի ուշ եկան մեզի այցե-լութեան։

Երբեմն քրոջը կը կսմթէր, կը ցաւցներ, «Նայիմ դըբան պիտի դիմանաս», կ'ըսեր. Արդեօք ի՞նչ կը մտածէր...

«Երբ մեծնամ, տասներկու հատ զաւակ պիտի բերեմ, վեցը՝ ազգին, վեցը՝ ինծի»։

Յաւալին հոն է, որ հայրենիքը չէր տեսած։ Առի-թը եկած էր, բայց բախտը չէր օգնած, հողը չտեսած՝ հողին համար գնաց։ 1997-ին երբ Զայաստան էի, բաւական ցաւ զգացի... Յուսանք, որ օր մը անոր աճիկները կը տեսնեմ հայրենական հողը։

Զսանվեց տարի եղաւ, բայց կարծես երէկ էր. մա-նաւանդ այս յուլիս ամիսը դժուար է մօր մը համար։ Ես պիտի չուզէի երթալ Լիզպոն, բնաւ լուսած բան չէր, իննգ երիտասարդներ առանձին երթան... ան-շուշտ մայր մը պիտի ընդդիմանար այդ որոշումին։ Եթէ Դարաբաղի կռիւը ըլլար, բոլորս պատրաստ էինք երթալու, սակայն այս ճամբան իրենք որոշե-ցին, բան չենք կրնար ըսել. հպարտ եմ, որ գէշ ճամ-բայ մը չգնաց, ազգին ճամբով գնաց։ Բայց երբեմն տգէտ մարդիկ ուզեցին մեր մէջ. երբ Զայաստան էի, մէկը մօտեցաւ եւ ըսաւ՝ «Էշ Նահատակ գացին այս տղաքը», այնքան գէշ ազդուեցայ այդ խօսքէն. ճիշդ է, ամէն անծ տարբեր կարծիք կրնայ ունենալ եւ ամ-բողջ ժողովուրդ մը չեմ կրնար կրթել, բայց ինծի պէտք չէր ըսեր այդ խօսքը։

Յաւալի է հայերուն վիճակը։ Օտար անունները օրէ օր կը շատնան եւ կարծես կը մոռնան հայկա-կան անուշ անունները։ Կան հայեր, որոնք թըրքերէն մտիկ կ'ընեն. «Իննստուն տարի առաջուան քնուո-թիւնը չմնաց այլեւս...» Թուրքը կը մնայ Նոյնը։ Արդ-եօք ազերի չէ՞ր ան, որ հայ այսպիսի ըջ գլուխը կացի-Նահարեց։ Զայերը ոչխարներու նման սկսած են հե-տեւիլ արեւմտեան սովորութիւններու։

«ՎԱՆԱՅ ՉԱՅՆ»

ՊԵՅՐՈՒԹ, ԼԵՆԱՆԼԻԲԱՆԱՆ ԵՒ ՊԵՅԱՍ՝ 94.7 FM
ԱԼԻԷԻ ՎՐԱՅ, ԶԻՍՒՍ՝ 95 FM
ԱԼԻԷԻ ՎՐԱՅ
w w w . v o i c e o f v a n . n e t

«Արշաւանքները, հրոսակային խմբերը կը կազմակեր-պեն կռուող ուժերը, կը ժողովրդականացնեն բողոքի ճա-նապարհը, կը կրթեն ժամանակակից սերունդը, վառ կը պա-հեն ժողովուրդի դիմադրական տրամադրութիւնը»

Քրիստափոր Միքայէեան

Զեղինակը, ըլլալով յեղափոխականացման ճանապարհի ինք-նորոյն մարտիրոսներէն, ահա աւելի քան մէկ դար ձգած է իր իւ-րայատուկ ազդեցութիւնը ապագայ սերունդներու դաստիարակու-թեան վրայ։ Պատմութեան իւրաքանչիւր անհատ պայքարի իր իւ-րայատուկ նկարագրով կու գայ զարգացնելու պայքարի ներկայ ոգին՝ պարտք դնելով ծառայեցնել այդ իւրաքանչիւր հերոսի հմուտքիւնը այսօրուան նպատակներու իրագործման։

1905 յուլիս 21-ի «Ճոյղգի գործողութիւնը», յայտնի թագաւո-րասպանութիւն անուան տակ, իւրայատուկ օրինակ մըն է վրէժխնդրութեան, որոշում մը իրագործելու վճռականութեան եւ զոհաբերութեան։ ԶՅԴ Ցուցական մարմինի ոգի ու դեկավար Ք. Միքայէեան ստանձնեց ամենէն գժուարին ու ծանր պարտականու-թիւնը՝ 1905 մարտ 17-ին, դառնալով գործողութեան առաջին նա-հատակներէն։ «Դրօշակ» նոյն թուականի իր թիւին մէջ նկարագ-րելով Քրիստափորի նահատակութեան խոր անդրադարձը իր ըն-կերներուն վրայ կը գրէ. «...այն, որ զմեզ իր ջքնաղ ու խորունկ հոգիովը կը սնուցամէր, ան, որ քաղցր էր, ան, որ անճառակելիօ-րէն սիրող էր ու բազմագուր եւ բազմաշարշար»...

«Նժոյգի գործողութիւն»ը պիտի շարունակուէր հակառահ Քրիս-տափորի ֆիզիքական բացակայութեան. Ակնունկի բառերով, Քրիստափոր «հրաշակերտուն էր գաղափարական մարդը խոպան, անմշակ սրտերի ու ուղեղների մէջ, շաղկապում նրանց եւ ուղղում դէպի մտքի պայքար, դէպի յեղափոխական վերամորոգիչ կռիւը»։ Այս ոգին յստակ էր Ձարթկի մօտ, որ իր զոհաբերութիւնը հիմ-ցուց գազաթնակէտին։ Անոր անճնագոհութիւնը այսպէս կը նկա-րագրէ Զ.Ձորեցի. «Ինքնակաւ զոհ...յօժա՛ւ մը արտոիրոս...Զայոց պատմութիւն մը կ'արժէ իր հերոսութիւնը. դիցազնամէկաի հաւա-սար է իր ֆետայութիւնը»...այդ աննկարագրելի հերոսութիւն...Ձա-րեհ վճռեց մնալ կառքին մէջ կասկածը չարթնցնելու ոստիկանու-թեան, այսպէս իր կեանքը տալով «թագաւորասպանութեան» գոր-ծին։ Նոյն կառքին մէջ, իր յամառ պնդումով, Ռուբինա նախածեռ-նեց ինք մասնակից դառնալ այդ սուրբ գործին...

Քողոքի ճանապարհը ժողովրդականացնող, կենդանութիւն տուող յուսպլուած ժողովուրդին եւ համակրանք ու հիացմունք պարտադրող այս սուրբ գործերէն համաստրի արշաւանքը 1897 յուլիս 25-ը դարձրո՞ւ «նուիրական տօն»՝ վեր հանելով քննալիի յերպարը իբրեւ յատուկ «խօսուն բանդակ»։ Արշաւանքի ընթաց-քին ֆետայիներէն մին կը զգուշացնէ իր ընկերը ըսելով. «Եթէ յանդգնիս ձեռք դպցնել մանուկներուն, կը սպաննեմ քեզ»։

Նիկոլ Դուման, գործին միտքը յղացողն ու ռազմական ոգին, իրանպատի գործին վրայ էր։ Ինչպէս Մ. Շաթրիքեան կը գրէ. «Նրա հերոսութիւնը զուրկ էր արտաքին փայլից։ Նրա ամենաբնորոշ էու-թիւնը բնական խելքն էր եւ ամբողջողը կամքը. այդ տեսակէտից հազարազիւտ էր նա մեր մէջ»։ Դումանեան ազնուութեան այս նկա-րագիրը կ'ընդօժէ գործի գերադասութիւնը անհատականութենէն եւ ոգիի բացարձակ անհրաժեշտութիւնը բոլո՞ր դիրքերուն վրայ. Այս ոգին էր, որ արշաւանքի մասնակիցները կը կենդանացնէին «Վրէժ, վրէժ, մրմնջո՛ւ եմ մեր նահատակուած ֆետայի ընկեր-ները. «Վրէժ», կրկնում ենք եւ մենք, նոցա հետ ուխտած ֆետայի-ներս»։ Վրէժխնդրութեան այս ոգին էր, դարձեալ Մարոյի (Մարիա՝ Մակարեան) կտակին մէջ, զոր ան կ'ուղղէր Կարոյին. «Անձը զօ հ դիր Զայրենեաց սուրբ սեղանին վրայ... Բաբգէն Սիւնիի նման լեց-ւիւր վրէժխնդրութեամբ...կատարիւր վերջին կտակս»։

«Ծ Ա Ն Ի Ր Զ Ք Ե Չ»

Շարունակուած 4րդ էջէն

Այդ, «սուրբ եւ երանելի երկին» է մեր երկրորդ հայրենիքը, ան-փոխարինելի եւ անկրկնելի Լիբանանը, ուր քրիստոնէական կա-րեւոր համայնք մը գոյութիւն ունեցած է «մարոնիական» շարժու-մն շատ առաջ։ 58-ին, Ռոտտսը վերադարձին, Պօղոս առաքեալ հանդիպած է Սուր եւ, բարոզական աշխատանք տրած։ Սակայն Փիւնիկէն, հակառակ կանուխէն առաքեալներու եւ քարոզիչներու ուշադրութեան արժանացած ըլլալուն, չկրցաւ քրիստոնէութիւնը ազգային-պետական ընդհանրական կրօնի մակարդակին բարձ-րացնել, հայկառակ նաեւ իր խիստ մենաշնորհեալ դիրքին եւ նա-խընթացներուն իբրեւ Քրիստոսի փրկչական գործունէութեան կա-րեւոր թատերաբեմներն մէկը հանդիսանալուն. ան չկրցաւ նաեւ անհրաժեշտ չափով օգտուիլ եւ օգտագործել առաքեալներուն ցա-նած սերմերը։ Այդ իմաստով Զայաստանի հողը աւելի արգասաբեր ու պարարտ եղած է, քան փիւնիկեան արտեը։

Լեռնալիբանանի մէջ այդ գործը զլուխ հանեցին սուրիացի (սի-րիանի) Սուրբ Մարոնի աշակերտներն ու հետեւորդները՝ իբրեւ պատիւարարական նստավայր որդեգրելով Անտիոքի Աթոռը։

Գ.- «ՄԵՐԸ» ԵՒ «ԻՐԵՆՅԸ»
Ուրեմն, Լիբանանի «տեղաբնիկ» քրիստոնեայ «համաքաղաքա-ցի» սիրելի եղբայրներ, եթէ պիտի բաղդատենք (ինչպէս որ պա-րագայաբար եւ յատուկ նպատակներով յաճախ կը փորձը) ձեր քրիս-տոնէութիւնը մերիկին հետ սկսիմք նախնական քանի մը մատնանը-շումներով։

Սկսելու համար, նկատի ունենաք տարիքները. երբ ծնաւ Լեռ-նալիբանանի Մարոնի եկեղեցին, Զայաստանեայց առաքեալական եկեղեցին շուրջ 385 տարեկան էր արդէն, երբ հեթանոս էին տա-կաւիմ աշխարհի բոլոր պետութիւնները։

Երբ հիմնուեցաւ Լեռնալիբանանի Մարոնի եկեղեցին, քրիստոնե-այ էին արդէն Բիւզանդական կայսրութիւնն ու Եւրոպական գրեթէ բոլոր երկիրները. այսինքն նպաստաւոր էին «արտաքին պայմանե-րը» եւ «մարտահրաւերներ»ու հարց գոյութիւն չունէր. այսինքն Մարոնիները իրենց քրիստոնէութիւնը պաշտպանելու համար պէտք չունեցան «Վասն կրօնի եւ հայրենեաց» պատերազմներ մղելու, որովհետեւ այդ օրերուն տակաւին ոչ սեփական կրօն ունէին եւ ոչ ալ հայրենիք...

Զայաստանեայց եկեղեցին «տեղական ծնունդ» է, «Զայաստանի արտադրութիւն», մարոնիութեան հակառակ, որ ներածուած է Սու-րիայէն, ումանք կ'ըսեն, ստիպողական պարագաներու տակ...

Իր հիմնադրութեան առաջին իսկ օրէն հայոց եկեղեցին նուիր-ւեցաւ առաքելական գործունէութեան՝ քրիստոնէացնելով Վրաս-տանն ու Աղուռնքը։

Երբ հիմնուեցաւ Մարոնի եկեղեցին, Զայաստանեայց առաքելական եկեղեցին արդէն իսկ մասնակցած էր եկեղեցական երեք տիգերա-կան ժողովներու (Նիկիոյ՝ 325, Կ. Պոլսոյ՝ 381, Եփեսոսի՝ 431)։

Զայաստանեայց առաքելական եկեղեցին միշտ եղած է ինքնազը-լուի, անկախ եւ գերեշխան։ Չեն գիտեր օրկանական ճիշդ ինչ կապ գոյութիւն ունի Վատիկանի եւ Պէրքբէի միջեւ. սակայն կը լսենք եւ ականատես կ'ըլլամք Մարոնի եկեղեցւոյ յաջորդական պատրիարք-ներու դէպի Դռոմ մնայուն երթելեկին թէ կրօնական եւ թէ քաղա-քական թղթածրարներով։

Մեր կաթողիկոսները չեն ունեցած եւ չունին ենթակայական որեւ-է պարտաւորութիւն համաքրիստոնէական որեւէ եկեղեցւոյ եւ նուիր-ապետական որեւէ աթոռի նկատմամբ. ատոր համար ալ գերծ են «արտաքին ճշշումներ» եւ իրենց «ներքին հարցերը» իրենք կը լուծեն իրենց ձեռքով։

Զայաստանեայց առաքելական եկեղեցին զուտ ազգային հաս-տատութիւն է եւ ունի ինքնմտիպ եւ իւրայատուկ դիմագիծ. մինչ Մարոնի եկեղեցին Վատիկանի ընդհանուր համակարգին մէջ մաս-

ՆԿԱՐԱԳԻՐՈՎ

«Կեանք կայ, որ մահ է, մահ կայ, որ կեանք է», Քրիստափոր Մի-քայէեանի գրիչով է գարծեալ, այն գրիչով որ կեանք տուաւ իր մահ-ւամբ, աւելի քան մէկ դար։ Օսմանեան կայսրութեան քայքայման լամբ, աւելի քան մէկ դար։ Օսմանեան կայսրութեան քայքայման նպատակը, վրէժի կոչը վերաթարմացնելու հրաւերը իրականացաւ հինգ անձնուրացներու կեանքով, Ձարեհեան հերոսութեան, Դու-մանեան ազնուութեան, Քրիստափորեան զոհողութեան հինգ ինք-նորոյն օրինակներով։

Ինչպէ՞ս մարել պարտքը այս տարողութեամբ **գործերու**։ Անոնց արժէքը չի սահմանակաւորի խօսքով, անոնց հերոսութիւնը չի արժեքը նախաճախելով, անոնց նահատակութիւնը չի սահմանուիր... Կար-նկարագրուիր, անոնց նահատակութիւնը չի արժեքով կը լեցնէ յափըշ-տակողի տուարակը։ Ի՞նչ է մարդը, երբ կը հարուածուի, բայց եր-բեք չի հակադարձ հարուածին։ Ուրեմն մարդը ի՞նք պէտք է որոշէ իր ապրելածելը. ապրիլ իբրեւ արժապատիւ մարդ, կամ՝ միայն ապրիլ։

Արդարութիւնը անպայման կը ցուայ, բայց ան կը ցուայ միայն ու միայն պայքարի ուղիին վրայ։ Ի՞նչ է մարդը, երբ ան կը հալած-ւի, բայց ետ դառնալով՝ երբեք չի Նայիր զինք հալածողին։ Ի՞նչ է մարդը, երբ ան կը յափշտակուի եւ ինքն իր ձեռքով կը լեցնէ յափըշ-տակողին տուարակը։ Ի՞նչ է մարդը, երբ կը հարուածուի, բայց եր-բեք չի հակադարձ հարուածին։ Ուրեմն մարդը ի՞նք պէտք է որոշէ իր ապրելածելը. ապրիլ իբրեւ արժապատիւ մարդ, կամ՝ միայն ապրիլ։

ԼՈՒՍԱՒՈՐԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ ՊԱՅՔԱՐԻ ՈՒՂԻՆ

Արդարութիւնը անպայման կը ցուայ, բայց ան կը ցուայ միայն ու միայն պայքարի ուղիին վրայ։ Ի՞նչ է մարդը, երբ ան կը հալած-ւի, բայց ետ դառնալով՝ երբեք չի Նայիր զինք հալածողին։ Ի՞նչ է մարդը, երբ ան կը յափշտակուի եւ ինքն իր ձեռքով կը լեցնէ յափըշ-տակողին տուարակը։ Ի՞նչ է մարդը, երբ կը հարուածուի, բայց եր-բեք չի հակադարձ հարուածին։ Ուրեմն մարդը ի՞նք պէտք է որոշէ իր ապրելածելը. ապրիլ իբրեւ արժապատիւ մարդ, կամ՝ միայն ապրիլ։

Զայ ժողովուրդին պատմութիւնը արձանագրած է յափշտակու-թիւններ, հալածանքներ, կողոպուտներ, սպանութիւններ եւ տա-րբէր տեսակի վայրագութիւններ՝ զանազան օտար ազգերէ, բայց հայը երբեք անտարբեր չէ մնացած, միշտ ամէն բանէ վեր դասած է իր մարդու, իր հայու արժանապատուութիւնը, եւ միշտ իր հայ-րենիքին ու իր ժողովուրդի յաւերժութեան պահապան եղած է։ Ան-շուշտ եղած են ժամանակներ, երբ անոր ազատութիւնը կաշկան-դուած է, երբ ան մխրճուած է ստրկութեան ճահիճին մէջ, բայց միշտ վրէժի ու պայքարի ցասումը պայթեցուցած են ստրկութեան շղակները։

Այսօր անտարբերութիւնը, ծուլումը, օտարամոլութիւնը ոտք դրած են մեր առօրեային մէջ։ Աճ կ'արձանագրեն օտար ամուս-նութիւններու եւ օտար դպրոցներ յաճախող աշակերտներու թիւե-րը։ Զայկական վարժարաններ կը փակեն իրենց դռները։ Զայ լե-զուն ու հայ մշակոյթը կը դադրին առաջնահերթութիւն ըլլալէ։ Ժո-ղովուրդը այլեւս հետաքըրբուած է իր ամէնօրեայ հարցերով։ Տնտե-սական ու ընկերային հարցերը օրըստօրէ աւելի կը ճնշէն հայ ժո-ղովուրդի տիպարին վրայ։ Բայց ամէնէն աւելի վտանգաւորը այն «հայեր»ն են, որոնք բեմերէ կը Նստեն լոգունգներ, կը խօսին հա-յապահպանման միջոցներու մասին, երբ արդէն իրենք դադրած են հայ ըլլալէ, երբ իրենք ամուսնացած են օտարներու հետ. երբ իրենք իրենց զաւակները կը դրկեն օտար վարժարաններ. երբ իրենք կ'անարգեն հայ լեզուն ու հայ մշակոյթը. եւ դեռ աւելի՛ն, անոնք կ'սպարին միայն ու միայն իրենց անձնական շահերը ապա-հովելու նպատակով։

Այսօր ակարաքանց հայ ժողովուրդը պէտք չունի աղաղակող դե-կավարներու. այլ պէտք ունի օրինակելի տիպարներու. որպէսզի վեր բարձրանայ այս ճահճային կեանքէն եւ ապրի իբրեւ արժա-նա

ՎԻՃԱՐԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ. ԱՆՀՊԵԼԻՆԵՐԸ

ԻՆՉՈՒՄ ՄՐԱՍՊԴԾՈՒԹԻՒՆ Ե ՇԵՅՔՍՓԻՐԻ ԲԱՌԵՐԸ ՓՈԽԵԼԸ 'ԺԱՄԱՆԱԿԱԿԻՑ ՅԱՆԴԻՍԱՏԵՍԻՆ ՅԱՄԱՐ: ՊԱՐԶԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆԸ ՄԻՇՏ ԶԷ, ՈՐ ԴՐԱԿԱՆ ԱՐԴԻՒՆԸ ԿՈՒ ՏԱՅ: ՍԹՐԱԹՅՈՐՏԻ ՄԵՋ ՇԵՅՔՍՓԻՐԻ ՓԱՌԱՏՕՆԻ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՏԼՕՐԷՆ ԱՆԹՈՆԻՕ ԶԻՄՈՒՆԻՕ «ՏԸ ՆԻՒ ՌԻՓԱՊԼԻԶ» ԹԵՐԹԻՆ ՄԵՋ ԿԸ ԳՐԷ, ԹԷ ՇԵՅՔՍՓԻՐԻ ԱՐԺԵԸ ԱՆՈՐ ԲԱՐԴ ԼԵԶՈՒԻՆ ՄԵՋ Է, ՈՐ ԻՆՔՆԻՆ ԱՅՆՔԱՆ ԱԼ ԲԱՐԴ ԶԷ ԵՒ ԾՆՈՒՆԴ ՏՈՒԱԾ Է ԱՐԴԻ ԺԱՄԱՆԱԿՆԵՐՈՒ ԱՆԳԼԵՐԷՆԻՆ:

գանոնը՝ շատ անելի մեծ տարողութեամբ բարդութիւն, լարուածութիւն եւ ներհայեցողութիւն ներմուծելով անոնց մէջ: Եւ փառք Աստուծոյ, որ այդպէս ըրած է:

Շէյքսփիր սովորականը առնելով՝ զայն արտասովոր դարձուցած է: Ամէն անգամ, որ կը պատշաճեցնեսք կամ կը պարգաբանեսք անոր գործերը, ճիշդ հակառակ կը կատարեսք:

Սակայն հարցը լաւ պատշաճեցնողներ գտնելը չէ՝ լաւ գործ մը կատարելու համար, այլ Շէյքսփիրը պատշաճեցնելով՝ յստակութեան անելի բարձր մակարդակ մը նուաճելու փորձը ինքնին արմատապէս սխալ է: Իմաստ մը շէշտելու մեր ճիգով՝ կը նսեմացնեսք զայն:

ՄըՈւորթըրի առաջարկած պատշաճեցնողը պէտք է բնագիրին մէջ որոշէ՝ «անելի յստակ» իմաստը իւրաքանչիւր բառի եւ նախադասութեան: Ապա ան պէտք է Նոր բառով մը փոխարինէ Շէյքսփիրի գրի առած բառը: ՄըՈւորթըր կը նշէ պարզաբանութեան թեկնածու խօսք մը. «Յամլետ»ի մէջ Փոլոնիոսի հայրական խրատը իր գաւկիս՝ Լայրոնէի, մինչ այս կը ընջինը կը պատրաստուի համալսարան երթալու. «Էնտ տիգ Ֆիու փըրսեփց ին տայ մեմօրի, Լուք տօ քարաքթըր»։ ՄըՈւորթըրի կարծիքով, ժամանակակից այն հանդիսատեսը, որ չ’անդրադառնար, թէ «տօ» (դու) դերանունը գործածուած է իբրեւ բայ՝ «գրե՛» իմաստով, նախադասութեան երկրորդ մասը պիտի վերծանէ իբրեւ բացազանչութիւն մը՝ «Տե՛ս, խաբեբայ, տե՛ս դու» իմաստով:

Անկեղծօրէն, ես համոզուած չեմ: Զեմ կրնար երեակայնէ, թէ մէկը, որ այս բառերը կը լսէ Նոյնիսկ միջակ դերասանի մը շուրթերէն (եւ ոչ թէ այս բառերուն կը հանդիպի էջի մը վրայ), պիտի չհասկնար, թէ գաղափարը հետեւեալն է. «Այս քանի մը խրատները լաւ կ’ըլլայ, որ յիշես»։ Նախադասութեան շարահիւսութիւնը կրնայ խորթ թուիլ ժամանակակից հանդիսատեսին ականջին. սակայն ընդհանուր իմաստը հասկնալի կը դառնայ զայն փոխառնելու ծայնատիճանով եւ շէշտով։

Սակայն ինչո՞ւ չփոխել բառը եւ հիմնովին չվերացնել անհասկացողութեան հաւանականութիւնը: Պէտք է յիշել, թէ «Յամլետ» մասամբ պատմութիւնն է երիտասարդ տղու մը, իր սիրելիները կորսնցուցած գաւկի մը, որ հասակ կը նետէ եւ ինքզինք շրջապատուած կը զգայ դաւերով եւ սրսսափներով: Անկիւ կը վերաբերի նկարագիր կերտելու: Բեմին վրայ ինչոդ առաջին բառերը հարց կու տան. «Ո՞վ է այնտեղ»։ Թատերախաղին ամբողջ տեւողութեան կը փորձեսք գտնել պատասխանը։

Այս պարունակին մէջ Շէյքսփիրի «քարաքթըր» բառին գործածութիւնը դուռ կը բանայ

«Ուիլ Շէյքսփիր. քամ Էնտ կան» գիրքին մէջ ճոն ՄըՈւորթըր կը յանձնարարէ Շէյքսփիրի գործերը վերստին գրել՝ յստակութեան սիրոյն: Ան հարց կու տայ. «Ե՞րբ համաձայն պիտի գտնուինք, թէ դարեր ետք Շէյքսփիրի գործերուն բաւարար ըմբռնումը դարձած է մեծ մարտահրաւեր մը, եւ կարելի չէ ակնկալել, որ ռեւէ մէկը ընդունի այս մարտահրաւերը, բացի՝ մասնագէտներէն»։

Կամ, ինչպէս Շէյքսփիր անելի պարզ բառերով ըսած է, երբ իր տիպարներէն մէկը դժուարութիւն ունեցած է հասկնալու խօսող մը, կարելի է ըսել՝ «անոնք, որոնք հասկցան զինք, ժպտացին իրարու եւ շարժեցին իրենց գլուխը, սակայն ինչ կը վերաբերի ինծի, կարծեք խօսուածը յունարէն էր»։ Ինչպէս այս օրինակը ցոյց կու տայ, Շէյքսփիր կրնայ կատարելապէս յստակ ըլլալ, մասամբ, որովհետեւ ան մեծապէս ձեւաւորած է այն լեզուն, որ կը խօսինք այսօր։ Բազմաթիւ արտայայտչաձեւեր, զորս ան ստեղծած է, այժմ մաս կը կազմեն մեր տուներուն մէջ գործածուած բառապաշարին։

Իրօք, հնաբանութիւններ կա՞ն Շէյքսփիրի բառապաշարին մէջ։ Սակայն անոր երկխօսութիւնները հասկնալու մեծագոյն դժուարութիւնը, գոր կը դիմագրաւենք, այնքան կապ չունի հեռաւոր ժամանակի հետ, որքան՝ այն իրողութեան, թէ անոր թատերգութիւնները ոչ թէ խօսակցական անգլերէնի մարզանքներ են, այլ՝ խիտ, բարդ եւ խորապէս բնապաշտութենէ հեռու թատերական բանաստեղծութիւններ։

Շէյքսփիրի գործին մաս կը կազմեն պատկերները, անուղղակի ակնարկութիւնները, փոխաբերութիւնները եւ երկդիմութիւնը։ Դետեաբար տարօրինակ պէտք չէ թուի մեզի, թէ բանաստեղծը յաճախ միաժամանակ բազմաթիւ իմաստներ կ’արտայայտէ։ Այսօրուան մեր մարտահրաւերը այն չէ, թէ իմաստ չենք գտներ անոր բառերուն մէջ, այլ կը ստանանք տարբեր իմաստներ, ոմանք՝ դիտումնաւոր կերպով հակասական։

Երկդիմութիւնը Շէյքսփիրի բանաստեղծական գորութեան արմատն է։ Իսկ անոր յարատեւող գրաւչութեան պատճառներէն մէկը այն է, թէ կարելի չէ մէկ կարդալով իւրացնել անոր ամբողջ մատուցածը։ Անոր խօսքերը անսկնալու եւ գնահատելու մեր հակումը կը բխի ոչ միայն զայն յաճախ լսելու առիթներէն, այլ նաեւ՝ տարիքի բերմամբ կեանքի ուղեւորութեան ընթացքին մեր հասկացողութեան խորացումէն։ Պատանեկութեան «Զինկ Լիր»ը լսելը շատ տարբեր փորձառութիւն մըն է, քան՝ 80-ական տարիքին։ Նոր իմաստներ կը բխին միեւնոյն բառերէն. զորս լսած էինք տասնամեակներ առաջ։

Այսուհանդերձ, մէկը պէտք է սկսի տեղէ մը։ Եւ այսպէս կը յայտնուի ՄըՈւորթըրի այն կարծիքը, թէ Շէյքսփիրի թատերգութիւնները պէտք է ձեւով մը պատշաճեցնել, որպէսզի հանդիսատեսը անելի անմիջականօրէն ըմբռնէ զայն։

Անշուշտ Շէյքսփիր ի՞նք վարպետ պատշաճեցնող մըն էր։ Անոր 36 գործերէն 32-ը առաւել կամ նուազ չափով պատշաճեցումներ են գոյութիւն ունեցող այլ գործերու։ Սակայն իր սկզբնաղբիւրները պարզացնելէ շատ հեռու՝ ան իրաշխի կերպով կերպարանակափոխած է

ՃԻՇԴ ԶԷ ՍՏԻՊԵԼ ՄԱՆՈՒԿՆԵՐՈՒՆ, ՈՐ ՇԷՅՔՍՓԻՐ ՄԻՐԵՆ

ՄԱՅՔԸԼ ՓԵՆԻՆԿԱԾՆ ԿԸ ԶԳՈՒՇԱՅՆԷ, ԹԷ ՍԽԱՆ Ե ՄԱՆՈՒԿՆԵՐՈՒՆ ԿԱՆՈՒԽ ՏԱՐԻՔԷՆ ՇԵՅՔՍՓԻՐ ՊԱՐՏԱԴՐԵԼ, ՈՐՈՎՅԵՏԵՐ ՍԵՐԸ ԻՄԱՅՆ ԿԱՐԵԼԻ Է ՇՆՈՐՅԵԼ ԹԱՏԵՐԱԳԻՐԻՆ ՆԿԱՏՄԱՐ: ՆՈՅՆԸ ԿԱՐԵԼԻ Է ՄՏԱԾԵԼ ՈՐԵՒԷ ԴԵԴԻՆԱԿ ՄԱՆՈՒԿՆԵՐՈՒՆ ՄԱՏՈՒՅԵԼՈՒ ԱՌՆՉՈՒԹԵԱՐ: ՓԵՆԻՆԿԱԾՆ ԱՆԳԼԻԱՅԻ ԱՇՈՂԻՆ ԳՐԵԹԷ ԲՈԼՈՐ ԳԼԽԱՄՈՐ ԴԵՐԵՐԸ ՄԱՐՄՆԱՐՈՐԱԾ Է ՈՈՅԸԼ ՇԵՅՔՍՓԻՐ ԶԱՄՓԸՆԻԻ, ԻՆՉՊԷՍ ՆԱԵՒ ԻՐ ՍԵՓԱԿԱՆ ԹԱՏԵՐԱԽՈՒՄԲԻՆ՝ ԻՆԿԼԻՇ ՇԵՅՔՍՓԻՐ ԶԱՄՓԸՆԻԻ ԶԱՄԱՐ: ԴԵՐԱՍԱՆԸ ԴԵՏԵԲԵԱԼ ԶԵՒՈՎ ԿԸ ՊԱՇՏՊԱՆԷ ԻՐ ՏԵՍԱԿԵՏԸ «ՏԸ ԿԱՐՏԻԸՆ» ԹԵՐԹԻՆ ԱԶԱՏ ԿԱՐԾԻՔՆԵՐՈՒ ՄՐԱՅԱՅՏՏՈՒԹԵԱՆ ԿԱՅԵՒՆ ՄԵՋ.

«Սթենտ ափ Շէյքսփիր» բանաձեւին հրապարկումով Ռոյըլ Շէյքսփիր Զամփընի կը յայտարարէ իր յաջողութիւնը՝ մինչեւ 4 տարեկան մանուկներու Շէյքսփիր սորվեցնելու իր ծրագիրին մէջ։

Զիչ մը հանդարտինք։ Շատ բան կախեալ է այն իրողութենէն, թէ ի՞նչ ըսել կ’ուզենք «սորվեցնել» բառով եւ ի՞նչ ըսել կ’ուզենք Շէյքսփիր ըսելով։ Մանկապարտեզի մանուկներ տեւաբար կը կատարեն դեր մը, սակայն չեմ կրնար երեակայնէլ, թէ անոնք կրնան ամբողջութեամբ ըմբռնել Շէյքսփիրի գործերէն որեւէ մէկը, կամ թէ՛ ինչո՞ւ պէտք է անոնք չարչարուին դժուար բառերով, մինչ տակաւին կը փորձեն գտնել իրենց սեփական բառերը։

Վնաս չունի, իւրաքանչիւր լաւ գաղափար կարիքը ունի ենթախորագիրի մը եւ այս մէկը ընտրուած է այս բանաձեւին համար։ Ուշագրաւ վերնագիր մը շատ անելի անիրաժէշտուո՞թիւն է, որովհետեւ գաղափարը բնաւ նոր չէ։ Փոքր եւ նուիրեալ թատերախումբեր եւ ուսուցիչներ տարիներու ընթացքին փորձած են Շէյքսփիրի սերը զարգացնել մանուկներուն մէջ։ Այս նորագոյն նախաձեռնութեան լաւ կողմը այն է, թէ Ռոյըլ Շէյքսփիր Զամփընիի բոլոր կարելիութիւնները ի գործ պիտի դրուին։

Ոչ ոք կրնայ հակառակիլ բանաձեւին պատգամին։ Վստահաբար մանուկներ անելի պիտի գնահատեն Շէյքսփիրը՝ իրե՛նք կատարելով զայն. իրենց ուղեքրուն վրայ, համը առնելով Շէյքսփիրի լեզուին. քան թէ՛ պարզապէս սորվելով զայն։ Անոնք թատերախաղներ պիտի տեսնեն կենդանի կատարումով, եւ ոչ թէ իրենց պիտի պատմուի անոնց մասին։ Եւ այս՝ նախքան անոնց արթուներ շրջան հասնիլը։

բոլորվին այլ նշանակութեան մակարդակի մը։ Ան տեւաբար այս բառը գործածած է՝ իբրեւ ներքին յատկանիշներու արտաքին մարմնաւորումը։ Դետեաբար «Լուք տօ քարաքթըր» բառերը կարելի է մեկնաբանել իբրեւ հօր մը խօսքը, որ իր գաւկէն կը պահանջէ ցուցաբերել նոր վարմունքներ կամ ինչպէս ժամանակակից դերասանը պիտի ըսեր՝ «յատկանիշներ որդեգրել»։ Այս բառը կապ մը կը ստեղծէ տուեալ տեսարանին եւ թատերախաղին հիմնական ընթացքին միջեւ։

Նոյն խօսքին մէջ Փոլոնիոս կը շարունակէ. «Կի՛վ տայ թոց նօ թանկ, նոր էնի անփրոփորշն՝տ թոթ հիգ եք»։ ՄըՈւըրթըր ճիշդ է, երբ կը նշէ, թէ «Էքթ» բառը այստեղ կը նշանակէ իրագործում (Էկսեքիուշն)։ Սակայն բառը նաեւ ունի այլ իմաստներ, ներառեալ՝ դիտումնաւոր կատարում, ինչպէս՝ ներկայացում, որ բաւական պատշաճ կը թուի նկատի ունենալով Փոլոնիոսի ոչ այնքան պարկէշտ նկարագիրը։ «Էքթ» բառը «Էկզեքիուշն» բառով փոխարինելը կը ջնջէ երկրորդ իմաստը եւ կրնայ յուշէլ նոր իմաստներ, որոնք բոլորովին հեռու են Շէյքսփիրի նկատառումներէն։

Շէյքսփիրի հանճարը ծնունդ տուած է նոր բառերու եւ հին բառերու նոր իմաստներու։ Ան բառարաններէն անելի հին էր։ Կը գրեր բեմին համար եւ գիտեր, թէ բովանդակութեան խորքն ու ներշնչումը հանդիսատեսը պիտի առաջնորդէին դժուար պարբերութիւններու ընդմէջէն։ Ան կ’օգնէ մեզի՝ ստեղծելով բառերու եւ պատկերներու ցանց մը, որուն մէջ մէկը կ’արտացոլէ միւսը, եւ որոնք կը զարգանան թատերախաղին ընթացքին։

Վերոնշեալ օրինակին մէջ «Էքթ» բառը մաս կը կազմէ թատերական լայն ցանցի մը, որ կը տարածուի ամբողջ «Յամլետ»ի վրայ. հոն տեւաբար կայ անուղղակի ակնարկութիւն մը թատրոնին եւ թատերական կատարողութեան, որուն ամենէն հռչակաւոր արտայայտութիւնը կը գտնենք Դամլետի մէկ խօսքին մէջ. «Տը փլէլ հզ տը թինկ, ուերին այ՛լ քեչ կը քոնշըքս աֆ տը քինկ» (թատերախաղն է թագաւորին խիղճը շարժելու միջոցը)։ Շէյքսփիրի փորձառու դերասան մը պիտի գտներ այս բանալի բառերուն միջեւ կապակցութիւնները եւ զանոնք պիտի օգտագործեր ի յայտ բերելու համար թատերախաղին ընդհանուր իմաստները

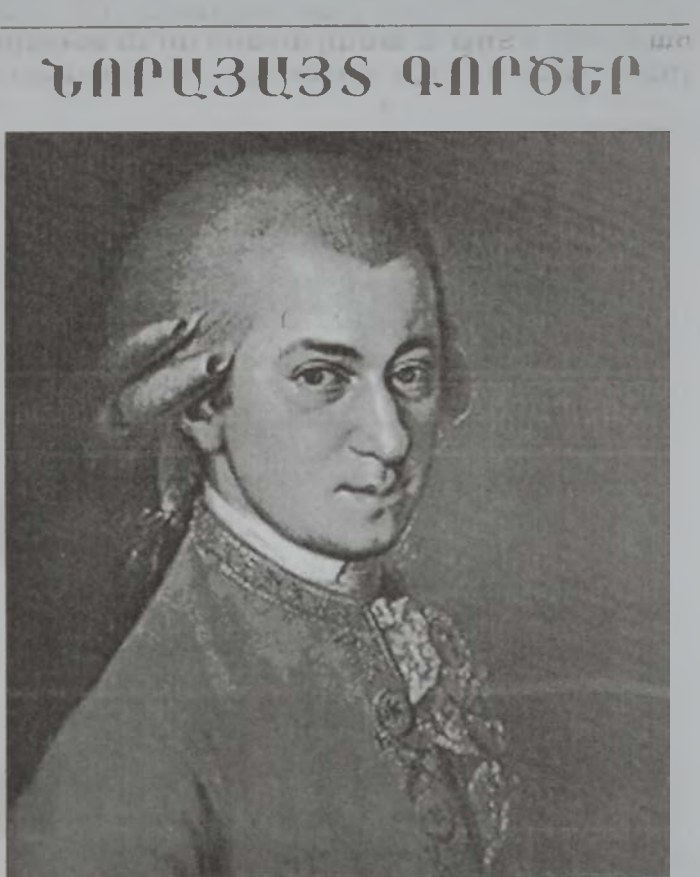
Սակայն այս ձեւի լայն տարողութեամբ ակնարկութիւններ, որոնք կ’եղափոխուին թատերական փորձերու եւ կատարողութեան ժամանակ, կը ծախողին, եթէ սկսինք փոխել որոշ բառեր եւ նախադասութիւններ, եթէ սկիզբէն որոշենք, թէ Շէյքսփիր ի՞նչ ըսել կ’ուզէ կամ չ’ուզեր։ Իրողութիւնը այն է, թէ Շէյքըսփիրի իւրայայտուկ հանճարը իրեն առիթ տուած է իր գործածած լեզուն օժտելու տարբեր իմաստներով, եւ որքան ալ փորձեսք,

չենք կրնար գտնել անոր խորիրոգաւորութեան կորիզը, ինչպէս պիտի ըսեր Դամլետ (պարզաբանուած)։

Փոխանակ թոյլ տալու, որ ասիկա անձկութիւն պատճառէ մեզի եւ ստեղծէ Շէյքսփիրի թատերախաղերը անելի պարզ տարբերակներով փոխարինելու ցանկութիւնը, պէտք է համբերատար ըլլանք, հաճոյք զգանք, որքան որ կարելի է, եւ տեւաբար վերադառնանք Շէյքսփիրի իմաստներու անյատակ աղբիւրին։ Անոր թատրերգութիւնները կը պահանջեն եւ շռայլօրէն կը վարձատրեն ամբողջ կեանքի մը տեւողութեամբ ուսումնասիրութիւն մը։ Իւրաքանչիւր հանդիպումի անոնց մէջ յաւելեալ զանձեր ի յայտ կու գան։ Անոր թատրերգութիւնները օժտուած են մեզ զարմացնելու եւ հաճոյացնելու անվերջ կարողութեամբ. անոնք կրնան Նոյնիսկ շրջել մեր կեանքը։

Այն բառերը, զորս Շէյքսփիր տուած է մեզի, կը կազմեն այնպիսի ժառանգութիւն մը, որ մեզ կը հարստացնէ ամէն անգամ, որ կը լսենք զանոնք։ Շէյքսփիրի բառերը փոխելով՝ կը մսխենք մեր ժառանգած իրաւունքը։ Շէյքսփիրի լեզուն այն լեզուն է, որուն մեծապէս պարտական է մեր անգլերենը, եւ ոչինչ կրնայ փոխարինել զայն։

Մոցարթ անելի քան 600 երաժշտական կտորներ յօրինած է մինչեւ իր մահը՝ 35 տարեկանին:

Մոցարթի մահէն շուրջ 220 տարի ետք Աւստրիոյ Սալզպուրկ քաղաքին մէջ հաստատուած Մոցարթէում միջազգային հիմնարկը յուլիսի սկիզբը կը յայտարարեր, թէ հաստատած է պատկանելիութիւնը դաշնակի երկու գործերու, զորս յօրինած է Վոլֆկանկ Ամատեուս Մոցարթ՝ իր երիտասարդութեան։

Կտորները երկար ժամանակէ ի վեր այս հիմնարկին սեփականութիւնն էին։

Յաւելեալ մանրամասնութիւններ պիտի հրապարակուին օգոստոս 2-ին, անոնց պաշտօնական կատարումին առիթով։

Աւստրիացի դաշնակահար Ֆլորիան Պիրսաք Նորայայտ կտորը պիտի նուագէ Մոցարթի սեփական դաշնակին վրայ, Սալզպուրկի մէջ։

Անցեալ սեպտեմբերին Մոցարթի մէկ այլ գործը յայտնաբերուած էր Ֆրանսայի մէկ գաղղարանէն, ուր անյայտ կը մնար տարիներէ ի վեր։

Երկու վայրկեան տեւողութեամբ կտորը առաջին անգամ հանրութեան դիմաց կատարուած էր յունուարին՝ ջուլթակահար Տանիէլ Զիլեի կողմէ՝ փոքրաթիւ հանդիսաւեսներու դիմաց՝ արեւմտեան Ֆրանսայի Նանթ քաղաքին մէջ։

Մոցարթ յօրինել սկսած է 5 տարեկանին։ Անոր գործերը կ’ընդգրկեն օփերաներ, սենեկային երաժշտութիւն. երգչախմբային կտորներ եւ դաշնակի հատանուագներ.

Պատրաստեց՝ L. ԿԻԼՈՅԵԱՆ - ՄՐԱՊԵԱՆ

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆԻ
ԳՐԱԽԱՆՈՒԹ

Համազգայինի գրախանութին տրամադրու-
թեան տակ կը գտնուին Աւոյի Յեղափոխա-
կան գրականութենէն սահմանափակ թիւով
գիրքեր:
Մանրամասնութեան համար դիմել Համազ-
գայինի գրախանութ:
Հեռ. 01-241263/64:

AZTAG

MEDIA

www.aztagmedia.com

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

ԷՕԺԵՆԻ ՄԵՐՏԱՆԵԱՆԻ մահուան քառասունքին առի-
թով հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի կիրա-
կի, 2 օգոստոս 2009-ին, Հայաշէնի Ս. Յովհաննու Կարա-
պետ եկեղեցւոյ մէջ, յաւարտ Ս. պատարագի:

ՍՕՍԻ ՅԱԿՈԲԵԱՆԻ, ԹԱՂԵՈՍ, ՀԵՐՄԻՆԷ ԵՒ ԿԻ-
ՐԱԿՈՍ Թնճուկեաններու յիշատակին հոգեհանգստեան
պաշտօն պիտի կատարուի կիրակի, 2 օգոստոս 2009-ին,
Անթիլիասի Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ Մայր տաճարին մէջ,
յաւարտ Ս. պատարագի:

ԻՍԿՈՂՅԻ ԳԵՈՐԳԵԱՆ-ԼԱԳԻՍԵԱՆԻ մահուան քառա-
սունքին առիթով հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կա-
տարուի կիրակի, 2 օգոստոս 2009-ին, Այնճարի Ս. Պօ-
ղոս եկեղեցւոյ մէջ, յաւարտ Ս. պատարագի:

ՍԻՐԱԿՐԴ ՆԱԼՊԱՆՏԵԱՆԻ մահուան քառասունքին
առիթով հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի կի-
րակի, 2 օգոստոս 2009-ին, Ս. Նշան Մայր եկեղեցւոյ մէջ,
յաւարտ Ս. պատարագի:

ՎԵՀԱՆՈՒՇ ՏԵՐԿԻՇԵԱՆԻ մահուան Ա. տարեկիցին
առիթով հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի կի-
րակի, 2 օգոստոս 2009-ին, Անթիլիասի Ս. Գրիգոր Լու-
սաւորիչ Մայր տաճարին մէջ, յաւարտ Ս. պատարագի:

ՄԱՐԻ ԳԵՎԸՐԵԱՆԻ մահուան Ա. տարեկիցին առիթով
հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի կիրակի, 2
օգոստոս 2009-ին, Պիքֆայայի Ս. Աստուածածին մատ-
րան մէջ, յաւարտ Ս. պատարագի:

ԱՍՏԴԻԿ ԿԻՐԱԿՈՍԵԱՆԻ մահուան Ա. տարեկիցին
առիթով հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի կի-
րակի, 2 օգոստոս 2009-ին, Անթիլիասի Ս. Գրիգոր Լու-
սաւորիչ Մայր տաճարին մէջ, յաւարտ Ս. պատարագի:

ԺԱՄԱՆՅ

ԽԱԶԲԱՌ ԹԻՒ 7239

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1											
2											
3											
4											
5											
6											
7											
8											
9											
10											
11											

ՇՈՐԻՁՈՒԱԿԱՆ

1. Արաբ կուսակալ - Հիւանդութիւն:
2. Կրթարան - Լեցուն:
3. Եղանակաւորիչ մակբայ - Կիպիչ:
4. Ձկան անուշաւիտ գորշ նիւթ - Հերագիծ:
5. Յոգնակերտ մասնիկ - Աչք - Նենգութիւն:
6. Պատնէշ, որմած - Արական օտար անուն:
7. Գերադաս, նախապատիւ:
8. Արական անուն - Լուսաւորութեան միջոց:
9. Աղօրիքի ձագար - Խաբէ՝ - Դրկից գիրեր:
10. Վրան որթատունկ տարածելու կայմած -
Թոնիի կրակը խառնելու փայլոյ:
11. Շահէն, գիշատիչ թռչուն - Չայնանիշ:

ՈՒՂԱՇԱՅԵԱՏ

1. Հայոց կաթողիկոս Յովհաննէս Գ. - Մօր
առաջին կարը:
2. Ափրիկեան անապատ - Հովիտ:
3. Կոխելով պնդացած - Կրկնուած
բաղաձայններ - Մանր քար:
4. Թունաւոր օձ - Քիչ - Իրերայաջորդ տառեր:
5. Ջուարձաբան:
6. Գութան - Կտու, կերպաս:
7. Մանգաղի կոթ - Որոգայթ - Եւրոպական
բնոյտակեայ պինեայ կազմակերպութիւն մը:
8. Անարգել, անպատուել - Աղամաղ:
9. Կակուղ հող - Կշիռ ունեցող:
10. Մողեկ - Քմահաձ, կամագնաց:
11. Աշխարհի ոջիկ - Անպատկար - Այբուբենէն:

Պատրաստեց՝ Տ. Ս. ԱՂԱԶԱՐԵԱՆ

Ի՞նչ կ'ըսեն ԱՍՏՂԵՐԸ

ԽՈՅ (21 Մարտէն 20 Ապրիլ)
Պտտելու փափաք ունիք, կ'ուզէք ճամբորդել, բայց
նոյն ատեն կը մտածէք կատարուելիք ծախսերուն մասին:
Ուրեմն քիչ մը եւս համբերեցէք:

ՅՈՒԼ (21 Ապրիլէն 21 Մայիս)
Իրապաշտ ըլլալը յոռետես ըլլալ չի նշանակեր: Այսու-
հանդերձ, մանր-մունր հարցերը խոշորացոյցով դիտելով
ծեր օրը մի խանգարէք:

ԵՐԿՈՒՈՐԵԱԿ (22 Մայիսէն 21 Յունիս)
Ձեր կողակիցին նկատմամբ եղէք ներողամիտ եւ ոչ
պահանջկոտ: Ան գիտէ պահել ընտանիքը եւ կը յարգէ
ծեզ: Աւելին մի պահանջէք, համեստ եղէք:

ԽԵՅԳԵՏԻՆ (22 Յունիսէն 23 Յուլիս)
Եթէ արծակուրդի մէջ էք, օրը շատ լաւ պիտի ըլլայ, իսկ
եթէ կ'աշխատիք, պիտի տրտմաք ի զուր: Համբերութիւն
ունեցէք, ծեր օրն ալ կու գայ:

ԱՌԻԻԾ (24 Յուլիսէն 23 Օգոստոս)
Մերը կենսական է ամենուն համար, խաղաղ ապրելու
միակ օժանդակն է: Այսօր ուրախ օր մը պիտի ապրիք,
որովհետեւ ներդաշնակ գոյգի մը կենանքով պիտի երջա-
նիկ ըլլաք:

ԿՈՅՍ (24 Օգոստոսէն 23 Սեպտեմբեր)
Խուսափեցէք վիճաբանել ձեր հարազատներուն կամ
ծեզի մօտիկ անձերու հետ: Եթէ վիճելի հարց մը ծագի,
բարեացակամ ու ներողամիտ մնացէք, հարցը անուշի
կապեցէք, կը շահիք:

ԿՇԻՌ-Ք (24 Սեպտեմբերէն 23 Հոկտեմբեր)
Ձեր ընտանիքին անդամները արծակուրդի գացած ըլ-
լալով ազատ շունչ մը պիտի քաշէք, որովհետեւ գերծ
պիտի մնաք ընտանեկան պարտաւորութիւններէ:

ԿԱՐԻՃ (24 Հոկտեմբերէն 23 Նոյեմբեր)
Ամառը ծախսերու դուռ կը բանայ, կը ստիպուիք լայն
բանալ ձեր քսակը հասնելու համար գիւղի արծակուրդին
կամ ծովու ծախսերուն: Այսուհանդերձ, ուշադրութիւն ըրէք
եւ մինչեւ սնանկութիւն չհասնիք:

ԱՂԵՂՆԱՒՈՐ (24 Նոյեմբերէն 21 Դեկտեմբեր)
Մաս պիտի կազմէք գրոյցի մը, որուն ընթացքին կողմն-
քը պիտի յայտնեն իրենց տեսակէտը, դուք ալ ձեր կարծի-
քը: Այսուհանդերձ, քանացէք ձեր խօսակիցները համո-
զել, որպէսզի համաձայն ըլլան ձեր կարծիքին:

ԱՅԾԵՂՋԻԻՐ (22 Դեկտեմբերէն 20 Յունուար)
Կարողութիւնը ունիք լեռները շարժելու, բայց նոյն
ատեն լաւ կ'ըլլար, եթէ մէկը օգնութեան ձեռք երկարէր
ծեզի: Պիտի հասնիք ձեր նպատակին:

ԾՈՎԱՆՈՅՇ (21 Յունուարէն 19 Փետրուար)
Մի վախճաք երբեմն արտայայտուելու եւ ըսելու
ծշմարտութիւնը: Օրը կը պահանջէ ըլլալ անկեղծ ու ար-
դար, մանաւանդ ընկերութեան մէջ: Պիտի գնահատուիք:

ՁՈՒԿ (20 Փետրուարէն 20 Մարտ)
Երբ արծակուրդի օրերը սկսին, ձեր ուրախութիւնը
անսահման կ'ըլլայ, իսկ երբ վերջ գտնեն ազատ, ուրախ
եւ զուարճալի օրերը, սրտի ծնունդ մը կրնաք ունենալ:
Այսօր այս երկու վիճակն մէկը ապրելու էք:

ՍՈՒՏՈՔՈՒ

		2	8			
2		8	3	5		4
	7		5		2	
	9	4	2		5	
3	7			9		6
	5	3	6		7	
	3		4		6	
7	6		2	3		1
		6	3			

Հորիզոնական եւ ուղղահայեաց 9 շարքերով եւ
սիւնակներով (9x9) կազմուած գծացանցը բաղկա-
ցած է իւրաքանչիւր 9 քառակուսի հաշուող 9 բա-
ժիններէ (3x3): Բացառու մի սկզբունքին կիրառու-
մով իւրաքանչիւր քառակուսիի մէջ թուանշան մը
գետեղել՝ այնպէս մը, որ հորիզոնական իւրաքան-
չիւր շարք, ուղղահայեաց իւրաքանչիւր սիւնակ եւ
9 քառակուսին իւրաքանչիւր բաժին ունենայ 1էն
9 թուանշանները՝ իւրաքանչիւր թուանշան միայն
մէկ անգամ գործածուելու պայմանով: Այլ խօսքով՝
ոչ մէկ պարագայի արտօնուած է թուանշան մը
կրկնել միեւնոյն շարքին, սիւնակին եւ բաժինին մէջ:
Սկսելու համար կարգ մը թուանշաններ իրենց
ճշգրիտ քառակուսիներուն մէջ գետեղուած են:

ՆԱԽՈՐԴ ԺԱՄԱՆՅԻ ԽԱԴԵՐՈՒՆ ԼՈՒՇՈՒՄՆԵՐԸ

ԽԱԶԲԱՌ ԹԻՒ 7238

ՍՈՒՏՈՔՈՒ

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	8	6	5	1	7	4	11	10	9	3	2
2	9	1	4	11	10	9	3	2	8	7	6
3	7	11	10	9	3	2	8	7	6	5	4
4	11	10	9	3	2	8	7	6	5	4	3
5	10	9	3	2	8	7	6	5	4	3	2
6	9	3	2	8	7	6	5	4	3	2	1
7	8	7	6	5	4	3	2	1	10	9	8
8	7	6	5	4	3	2	1	10	9	8	7
9	6	5	4	3	2	1	10	9	8	7	6
10	5	4	3	2	1	10	9	8	7	6	5
11	4	3	2	1	10	9	8	7	6	5	4

1959 - 2009

50 ՏԱՐԻ ԱՌԱՋ
31 Յունիս

ՆԵՐՔԻՆ ԿԱՅՈՒԹԻՒՆ

ՀԻՆԳ ԺԱՄ ԲԱԽՈՒՄ ԱՔԵԱՐԻ ՄԵՋ

Նայիմ Մողապղապի սպանութեան վերաբերեալ քննութիւնները երեկ
երկու ուղղութիւն ստացան, քաղաքական եւ դատական:
Քաղաքական գետնի վրայ, կ'իմասանք, որ պաշտօնական կարգ մը
շրջանակներ շփման մէջ մտած են Զամալ Ժոմպալթի հետ, որպէսզի ոճ-
րագործները (որոնք իր մարդիկն են) բոլորն ալ ձերբակալուին անյապաղ:
Մինչեւ երեկ իրիկուն այս շփումները որեւէ արդիւնք չէին տուած:
Զ. Ժոմպալթի մօտ եղած դիմումներուն մասին հարցապնդուելով՝
ազատական երեսփոխան մը յայտարարեց. «Միայն ուժի գործածութեամբ
կառավարութիւնը պիտի կարենայ յանցաւորները ձերբակալել եւ իր իշ-
խանութիւնը վերահաստատել:
Ռեմոն Էտտէ կոչ ուղղեց Զ. Ժոմպալթի, որպէսզի գործակցի յանցա-
ւորներու ձերբակալութեան: Ան իյնեցուց, թէ իսլամ համայնքի բոլոր ան-
դամները գործակցած էին թեքմիլի ձերբակալութեան:
Բազմաթիւ անկախ երեսփոխաններ, որոնք կը թուի թէ մասնակցած
են այդ շփումներուն, լաւատեսութիւն կը յայտնեն՝ աւելցնելով, մօտերս
շատ շօշափելի արդիւնքներ պիտի ստացուին:
Պաշտօնական երեսփոխանը՝ Զահթան Համատէ, երեկ դարձ-
եալ լուր տուաւ Ռ. Էտտէի, թէ բազմաթիւ կասկածելիներ, իրենց գէնքե-
րով, ապաստանած են Մուխթարա:
Չուգահեռաբար, դատական հետապնդումները կը շարունակուին, նա-
խարարաց խորհուրդը, որոշած ըլլալով Մողապղապի սպանութեան հար-
ցը յանձնել արդարութեան ատենանին՝ այդ ատենի հարցաքննիչ դատա-
ւոր Թործ Մալլաթ ստանձնեց Լեռնալիբանանի հարցաքննիչ դատաւոր
Աթէֆ Ֆայատի պատրաստած թղթածրարը:
Չանազան վկաներու եւ կասկածելիներու հարցաքննութիւններէն երե-
ւան եկաւ, որ զոհին շարժվարը՝ Ֆուատ Չոհր, տեսնելով, որ սպառնա-
կան բազմութիւնը կը մօտենայ Մողապղապի ինքնաշարժին, ինքնաշար-
ժէն իջած եւ վագած է բանակի սպայակոյտի պետ գնդ. Շըմայէթի քով՝
անոր լուր տալու համար: Վերադարձին երեսփոխանը մեռած էր արդէն:
Դատական բժիշկներու տեղեկագրին համաձայն, Մողապղապ ստա-
ցած է 4 գնդակ, երկուք՝ ծոծրակէն, մէկը՝ թեւէն, միւսը՝ դեմքէն: Միւս
կողմէ, տրուած են դաշոյնի բազմաթիւ հարուածներ, որոնցմէ մէկը ծա-
կած է թոքը: Ծոծրակին տրուած իւրաքանչիւր գնդակը եւ թոքին տրուած
դաշոյնի հարուածը կրնային մահ պատճառել:

ՀԵՐԵՈՒՄ

Ներքին գործոց նախարար Ռեմոն Էտտէ երեկ հերքեց կարգ մը թեր-
թերու մէջ լոյս տեսած այն լուրերը, որոնց համաձայն, որոշուած է արգի-
լել Զամալ Ժոմպալթի՝ հեռանալ Մուխթարայէն:

ՖՈՒԱՏ ՄՈՂԱՊՂԱՊ ՆԵՐՔԻՆ
ԳՈՐԾՈՑ ՆԱԽԱՐԱՐԻՆ ՄՕՏ

Ներքին գործոց նախարարը երեկ ընդունեց Շուֆի հանգուցեալ երես-
փոխանին հայրը՝ Ֆուատ Մողապղապը, որ նոր մանրամասնութիւններ
տուած է իր զաւկին սպանութեան շուրջ եւ շնորհակալութիւն յայտնած
կառավարութեան՝ յանցաւորները ձերբակալելու ի խնդիր ձեռք առնուած
միջոցներուն համար:
Մողապղապ ընտանիքը այսօր կամ վաղը մամլոյ ասուլիս մը պիտի տայ
պարզելու համար սպանութեան պարագաները:

ԱՐԱԶԱՆԳԻՉ ԼՈՒՐԵՐ

Մողապղապի սպանութենէն ի վեր ահագանգիչ ու սխալ լուրեր շրջան
կ'ընեն Պլեյրութի եւ օդափոխութեան վայրերու մէջ: Այս լուրերու հեղինակ-
ներուն նպատակն է մտքերու մէջ շփոթ ստեղծել: Ըսուեցաւ, թէ Զաքէմ
Խալիլ սպաննուած է Սուրի մէջ, այլ երեսփոխաններ՝ Չահլէի եւ Համուու-
նի: Բոլոր այս լուրերը շինծու են եւ անհիմն:

ԲԱԽՈՒՄ ԱՔԵԱՐԻ ՄԵՋ

Չորեքշաբթի օր Աքքարի Ֆնէյտեք գիւղին մէջ բախում մը տեղի ունե-
ցաւ Նասրէտօին ընտանիքի անդամներուն եւ գիւղի բնակիչներուն մի-
ջեւ: Կրակի հարուածներ փոխանակուեցան ժամը 11-16, մինչեւ որ ապա-
հովութեան ուժերը հասան դէպքին վայրը եւ ստիպուեցան թնդանթներ
գործածել՝ կռուողները բաժնելու համար:

ԱԽԹԱՄԱՐ ԸՆԿԵՐԱԿԱՅՈՒԹԻՒՆ - ործակցութեամբ POLO TRAVEL-ի

ԻՄ ԱՆՈՒՇ ՀԱՅՐԵՆԻՔ

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԵԶԱԿԻ 2 ՇՐՋԱՊՏՈՅՏՆԵՐԸ

ԴԵՊԻ ՀԱՅԱՍՏԱՆ ԵՒ ԱՐՅԱՆ

9 - 15 ՍԵՊՏԵՄԵՐ ԵՒ 9 - 22 ՍԵՊՏԵՄԵՐ

Շրջապտոյտի առաջնորդ՝
ՕՆԵԿ ԳՆԹԱՐԱՐԵԱՆ

EXTRA FULL BOARD
ՈՌԵՆԷ ՀԱՅԱՍՏԱՆԸ
ԱԽԹԱՄԱՐ ԸՆԿԵՐԱԿԱՅՈՒԹԵԱՄ

Դիմել իսկոյն Kantardjian High Store: Հեռ: 01/260850 - 70/849100
եւ POLO TRAVEL - 01/244042 Արաքս փողոցի մուրքի դիմաց

www.afhil.com

ՕՐԵՐԵՈՒՅԹ

ՈՐԵԱԹ, 31 ՅՈՒՆԻՍ 2009 - ՊԵՐՈՐՈՅ

կ.ա. 6:00

կ.ա. 9:00

կ.ե. 12:00

կ.ե. 3:00

կ.ե. 6:00

կ.ե. 9:00

25°C

30°C

32°C

33°C

30°C

27°C

ԱՐԵՐՈՏ

ՅԵՐԵԿ՝

ԽՈՆԱՌՈՒԹԻՒՆ՝

ՋԵՐՄԱՍԻՏԻԱ

33°C

47%

ԳԻՇԵՐ՝

25°C

53%

«ԵՈՒՐՈՓԱ ԼԻԿ»-Ի ՖՈՒԹԳՈՒԼԻ ՄՐՑԱՇԱՐՔ
ՀԵՆՐԻԽ ՄԽԻԹԱՐԵԱՆԻ ԿԱԶՄԸ՝
ՄԵԹԱԼՈՒՐԿ, ՅԱՂԹԱԿԱՆ

«Եուրոփա Լիկ»ի ֆութպոլի զտումի մրցաշարքի 9-ի հանգրուանի երթի մրցումներուն ծիրին մէջ, երէկ Մեթալուրկ Տոնցք (Ուքրաինա), որ հիւրընկալեց Լիուպիւանան (Սլովենիա), 2-0 արդիւնքով յաղթանակ մը արձանագրեց:

Յաղթական կազմին մաս կազմող հայրենի միջազգային յառաջապահ Յենրիխ Մխիթարեան, թէւ այս մրցումին կոլ չնշանակեց, սակայն ունեցաւ բաւական լաւ խաղարկութիւն տպաւորելով իր կազմին համակիրները: Յայրենի այլ մարզիկ Արարատ Առաքելեան այս մրցումին նկատի չառնուեցաւ:

Նախքան մրցումը Մխիթարեան ըսաւ, որ ինք կ'անկախել 4-0 արդիւնքով յաղթանակ մը, սակայն իր կազմը յաջողեցաւ 2-0 արդիւնքով յաղթական դուրս գալ այս ճակատումէն շնորհիւ Կոտիմի (20-րդ) եւ Սերժոյի (50-րդ փենալթիով) նշանակած կոլերուն:

Երկու կազմերուն միջեւ դարձի մրցումը տեղի պիտի ունենայ 6 օգոստոսին:

Ա. ԹԵ. ՍԷ. ԷԼ. - ԹԵՆԻՍԻ ՄՐՑԱՇԱՐՔ

ԱՅՍՕՐ ԿԵՍՕՐԻՆ ՊԻՏԻ ԱՒԱՐՏԻՆ
ԱՐՉԱՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Ինչպէս հաղորդած էինք, կազմակերպութեամբ Ա. Թ. Ս. Է. Լ. ին, 3-9 օգոստոսին տեղի պիտի ունենայ թենիսի տարեկան մրցաշարք մը Ա. Թ. Ս. Է. Լ. (Քասիք) թենիսի վեց դաշտերուն վրայ:

Մրցաշարքին կազմակերպիչները երէկ յայտարարեցին, որ այսօր կ'եսորուան ժամը 12:00-ին արձանագրուելները պիտի դադրին, որմէ անմիջապէս ետք տեղի պիտի ունենայ մրցաշարքին վիճակածոութիւնը:

Նշենք, որ տեղի պիտի ունենան հետեւեալ դասակարգի մրցումները. անհատական (տղաք եւ աղջիկներ), զոյգ տղաք, վեթերաններ (35-55 տարեկան), 16 տարեկանէն վար (տղաք) եւ վեթերաններ (56 տարեկան եւ վեր):

ՅԱԶՈՐԴԱՐԱՐ ԵՐՐՈՐԴ ՏԱՐԻՆ ԸԼԼԱԼՈՎ

ՊԻՉ-ՖՈՒԹՊՈՒԼԻ ԼԻԲԱՆԱՆԻ
ԱՆՈՅԵԱՆՈՒԹԻՒՆ՝
10-16 ՕԳՈՍՏՈՍԻՆ

Հովանաւորութեամբ Լիբանանի ֆութպոլի ֆետերաիստին. յաջորդաբար երրորդ տարին ըլլալով Ռանլէթ Պայտայի մէջ տեղի պիտի ունենայ պիչ-ֆութպոլի Լիբանանի ախոյեանութիւնը: Այս ախոյեանութիւնը տեղի պիտի ունենայ 10-16 օգոստոսին:

Բոլոր անոք, որոնք կը փափաքին այս ախոյեանութեան մասնակցիլ, պէտք է իրենց անունները արձանագրեն Լիբանանի ֆութպոլի ֆետերաիստին կեդրոնատեղիին մէջ, կամ կապ հաստատեն մարզիչ Մահմուտ Պըրժաուիի (03-635299) եւ Թոմի Խալիլի (03-348281) հետ:

Արձանագրութեան համար վերջին պայմանաժամ նկատի առնուած է ուրբաթ, 7 օգոստոս, կ'եսորուան ժամը 12:00-ը:

ԹԵՆԻՍ

ՄՈՆԻԷԱԼԻ ՄԱՍԹԵՐԶԻ ՄՐՑԱՇԱՐՔԻՆ
ՆԱՏԱԼԻ ՄԱՍՆԱԿՅՈՒԹԻՒՆԸ՝
ԿԱՍԿԱԾԵԼԻ

Թենիսի տղոց աշխարհի ընդհանուր դասաւորման մէջ 2-րդ դիրքը գրաւող սպանացի Ռաֆայէլ Նատալ, սպանական պատկերասփիւռի կայանէ մը իր ունեցած ելոյթին ընթացքին ըսաւ, որ թէւ անցեալ շաբաթ իր փորձերուն վերսկսաւ, սակայն կը կասկածի, որ յառաջիկայ 8 օգոստոսին իր մասնակցութիւնը կրնայ բերել Սոմերալի Մասթըրզի միջազգային մրցաշարքին:

Նատալ անցեալ 31 մայիսէն ի վեր որեւէ մրցում չէ կատարած վիրաւորուելէ ետք Ռոպին Սոտերլիկի դէմ իր կատարած մրցումին ընթացքին (Ռոլան Կարոսի կրան շլէմ, Դ. հանգրուան):

ԼԻԲԱՆԱՆԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԿԻՃԱԿԱՆԱՆՈՒԹԱՆ ՃԱՆՈՂ ԹԻԲԵՐՆ ԵՆ		
30-07-2009		
7	5,000	Լ.Ո.
50	10,000	Լ.Ո.
318	20,000	Լ.Ո.
0623	40,000	Լ.Ո.
4611	40,000	Լ.Ո.
9984	100,000	Լ.Ո.
7379	100,000	Լ.Ո.
2551	200,000	Լ.Ո.
9872	300,000	Լ.Ո.
07254	1,000,000	Լ.Ո.
04818	1,000,000	Լ.Ո.
00040	1,000,000	Լ.Ո.
30347	2,000,000	Լ.Ո.
55133	2,000,000	Լ.Ո.
47825	4,000,000	Լ.Ո.
12053	4,000,000	Լ.Ո.
21741	8,000,000	Լ.Ո.
59738-B	120,000,000	Լ.Ո.
59738-A	12,000,000	Լ.Ո.

ՄԻՋԱՐԱՐԱԿԱՆ ԱԹԼԵԹԻԶՄԻ ԿՐՏԱԵՐՆԵՐՈՒ ԱԽՈՅԵԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԼՈՐԻ ԹԱՇՃԵԱՆ ԼԻԲԱՆԱՆԻ
ԱՊԱՀՈՎԵՑ ՊՐՈՆՋ ՄԵՏԱԼ ՄԸ

20-25 յուլիսին, Հալէպի մէջ (Սուրիա) տեղի ունեցան Միջարաբական աթլետիքի կրտսերներու ախոյեանութեան (92-ի ծնունդ եւ վար) մրցումները:

Մրցաշարքին իր մասնակցութիւնը բերաւ նաեւ Լիբանանի հաւաքականը ինը մարզիկով (7 աղջիկ եւ 2 տղայ):

Նշենք, որ այս մրցաշարքը երրորդ անգամ ըլլալով էր, որ տեղի կ'ունենար:

ճնմարանի աշակերտ Լորի Թաշճեան, որ հաւաքականին հետ մեկնեցաւ Հալէպ, յաջողեցաւ Լիբանանի ապահովել պրոնգ մետալ մը (երկու այլ պրոնգ մետալներու կողքին), երբ աղջկանց 400 մետր վազքի մրցումներուն հանդիսացաւ երրորդ արձանագրելով 1' 01" արդիւնք մը:

Լորի Թաշճեան

ՄԱՍՆԱԿՅՈՒԹԵԱՐ 118 ՎԱՐՈՐԴՆԵՐՈՒ ԵՒ ՆԵՐԿԱՅՈՒԹԵԱՐ 20 ՀԱՋԱՐ ՀԱՆԴԻՍԱՏԵՍՆԵՐՈՒ

ՆԵՊՈՒԼ ՔԱՐԱՄ ՀԱՆԴԻՍԱՅԱՒ 8-ՐԴ
ՖՐԱՆՍԱՅԻ ՔԻՐԼԱՓՕ ՌԵԼԻ ՔՐՈՍԻՆ

Լիբանանցի վեթերան վարորդ Նեպիլ Քարամ այս տարուան ընթացքին երկրորդ անգամ ըլլալով իր մասնակցութիւնը բերաւ ռելի քրոսին, որ այս անգամ տեղի ունեցաւ Քիրլափօ վազքուղիին վրայ (Ֆրանսա):

Այս ռելի քրոսին իրենց մասնակցութիւնը բերին 118 վարորդներ՝ ներկայութեամբ 20 հազար հանդիսատեսներու:

Քարամ իր ինքնաշարժին Փեժօ - 207-ի (550 ծիւ ուժգնութեամբ) հետ, շատ յաջող արդիւնք արձանագրելով գրաւեց ընդհանուր դասաւորման 8-րդ դիրքը:

Այս դիրքը գրաւելէն ետք Քարամ յայտնեց, որ շատ արագ վազքուղի մը նկատուող այս հանգրուանը Եւրոպայի ռելի քրոսի հանգրուաններէն մէկն է եւ որուն մասնակցող իւրաքանչիւր վարորդ ամէն գնով կը փորձէ կէտ մը ապահովել:

ՄԻՆՉ ՇՈՒՄԱԽԸՐ ՊԻՏԻ ՓՈԽԱՐԻՆԷ ՄԱՍՍԱԼ

ՊԻ. ԷՄ. ՏԱՊԸԼԻՈՒ ՊԱՇՏՕՆԱՊԷՍ ՅԱՅՏԱՐԱՐԵՅ,
ՈՐ 2009 ՏԱՐԵՇՐԶԱՆԻ ԱՒԱՐՏԻՆ
ՊԻՏԻ ՔԱՇՈՒԻ ՖՈՐՄԻԼԱ - 1-ԷՆ

Գերմանական Պի. Էմ. Տապլիու ընկերութիւնը պաշտօնապէս յայտարարեց, որ Ֆորմիլա - 1-ի 2009-ի աշխարհի ախոյեանութեան աւարտէն ետք պիտի քաշուի Ֆորմիլա - 1-էն: Ասիկա կը նշանակէ, որ յառաջիկայ տարեշրջանին հրապարակի վրայ պիտի մնան միայն չորս ընկերութիւններ՝ Ֆեռարի (Ֆիաթ ընկերութեան պատկանող), Մաքլարըն - Մերսես-Եսէ միացեալ ընկերութիւնը, Ռենօ եւ Թոյոթա:

Կը կարծիք սակայն, որ երեք մոր ընկերութիւններ (մինչ ուրիշներ պատուարստ վիճակի մէջ են) յառաջիկայ տարեշրջանին մուտք գործեն Ֆորմիլա - 1-ի մրցաշարքին:

Սինչ Պի. Էմ. Տապլիու այս յայտարարութիւնը կատարեց, անդին ետք անգամ Ֆորմիլա - 1-ի աշխարհի ճախիկին ախոյեան հանդիսացած գերմանացի Միքայէլ Շումախըր պաշտօնապէս Շար.ը՝ էջ 10

ՍՈՐԻՆ ԼՔԵՅ ՖՈՒԹՊՈՒԼԻՍԻ
ԻՐ ԱՐՀԵՍՏԱՎԱՐԺ ԱՍՊԱՐԷԶԸ

Պաշտօնական յայտարարութեամբ մը ելոյթ ունեցալով՝ Արժանքինի ֆութպոլի ազգային խումբի նախկին խմբապետ Խուան Փապլօ Սորին ըսաւ, թէ կը լքէ ֆութպոլիստի իր արհեստավարժ ասպարէզը:

33 տարեկան Սորին, ընդհանրապէս վիրաւոր ըլլալով, վերջին եօթ ամիսներուն իր ակումբին՝ Քրուզէյրոյի հետ (Պրագիլ) դաշտ ներկայացաւ միայն վեց մրցումի:

Ֆութպոլիստի իր ասպարէզին ընթացքին ան իր երկրին մէջ մաս կազմած է Արժանքինոս ժուհիորդի եւ Ռիվըր Փլէյթի, իսկ իրերկրէն դուրս Լացիօ Ռոմայի, Եուվենթուսի, Պարսելունայի, Փարիզ Սեն Ճերմենի, Վիարալի, Համպուրկի եւ Քրուզէյրոյի:

2002-ի եւ 2006-ի Մոնտիպլներուն մասնակցած Սորին ազգային խումբին շապիկը կրած է 76 անգամ նշանակելով 12 միջազգային կոլ:

ՔԱԼՉԻՕ. 2009-2010 ՏԱՐԵՇՐԶԱԼ

ՄԻԼԱՆՕ ՔԱՂԱՔԻ ՏԵՐՊԻՆ՝
2-ՐԴ ՀԱՆԳՐՈՒՄՆԻՆ

Իտալիոյ ֆութպոլի ֆետերաիստին պաշտօնապէս յայտարարեց, որ Իտալիոյ ֆութպոլի ախոյեանութեան (Քալչիօ) 2009-2010 տարեշրջանը պիտի սկսի շաբաթ, 22 օգոստոսին:

Այս տարեշրջանի Միլանօ քաղաքի տերպին Ինթեր Միլանի եւ Ա. Միլանի միջեւ, տեղի պիտի ունենայ կանուխ 2-րդ հանգրուանին (29 օգոստոս): Նշենք, որ ախոյեան Ինթեր իր առաջին մրցումին պիտի հիւրընկալէ Պարիզ:

ԼԻԲԱՆԱՆԵԱՆ ԼՈԹՕ	
Թիւ 696 վիճակածոութեան շահող թիւերն են՝	
8 10 12 19 20 42 լրացուցիչ թիւ՝ 3	
ZEED 30 ՅՈՒՆԻՍ 2009	
57066	25,000,000
7066	450,000
066	45,000
66	4,000

2009-Ի ՀԱՄԱՀԱՅԿԱԿԱՆ ԽԱԴԵՐ

ՎԻՃԱԿԱԶԳՈՒԹԻՒՆԸ՝
ՇԱԲԱԹ, 1 ՕԳՈՍՏՈՍԻՆ

Հայաստանի երիտասարդութեան եւ մարմնակրթութեան նախարարութեան մամլոյ գրասենեակը յայտնեց, որ նախարարութեան կեդրոնատեղիին մէջ շաբաթ, 1 օգոստոսին տեղի պիտի ունենայ Համահայկական խաղերու մրցումներուն վիճակածոութիւնը: Խաղերը պիտի սկսին 9 օգոստոսին եւ պիտի աւարտին 17 օգոստոսին:

Այս տարի Համահայկական խաղերը պիտի ընդգդրկեն միայն ֆութպոլ եւ պասքեթպոլ:

Թէւ մասնակցողներուն վերջնական կազմը յայտնի չէ, սակայն արդէն իսկ 1 օգոստոսին կը յստականայ, որ վերոնշեալ խմբային երկու մարզածներուն քանի պիտի ըլլայ խումբերուն թիւը:

Ըստ ենթադրութիւններու 17 քաղաքներու ներկայացուցիչներ պիտի մասնակցին այդ խաղերուն:

ՄԱՍՆԱԿՅԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ ՀԱՄԱՀՄԸՍ-ԱԿԱՆ
ԵՒ ՀԱՄԱՀԱՅԿԱԿԱՆ ԽԱԴԵՐՈՒՆ

ԵՐԷԿ ՀԱՅԱՍՏԱՆ ՄԵԿՆԵՅԱԼԻ
ԻՐԱՆԻ ԱՐԱՐԱՏ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹԵԱՆ
ՊԱՍՔԵԹՊՈՒԼԻ ԱՂԶԿԱՆՅ ԽՈՒՄԲԸ

Երէկ, Արարատ մարզաւանէն օթոպիւսով Հայաստան մեկնեցաւ Իրանի Արարատ կազմակերպութեան աղջկանց պասքեթպոլի խումբը՝ իր մասնակցութիւնը բերելու համար համաՀՄԸՍ-ական եւ համահայկական խաղերուն: Նշենք, որ համահայկական խաղերուն Արարատ իր մասնակցութիւնը պիտի բերէ Իրանի Թեհրանի աղջկանց հաւաքականը:

Խումբին մարզիչն է Շայեսթ Մոթշարէ: Խումբին ընկերակցող պատուիրակութեան մաս կազմող պատասխանատուներն են ժենիա Սուքիասեան, ժենիկ Շահպազեան եւ Օտեթ Աղանեան:

ԺԻՏՕ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴՆԵՐՈՒ
ՀԱՒԱՔԱԿԱՆԸ ԿԸ ՄԱՍՆԱԿՅԻ
ԵՐԿՈՒ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՄՐՑԱՇԱՐՔԵՐՈՒ

Հայաստանի ժիւտոյի ֆետերաիստին պաշտօնական հաղորդագրութեամբ մը յայտարարեց, որ Հայաստանի ժիւտոյի երիտասարդներու հաւաքականը պիտի մասնակցի միջազգային երկու մրցաշարքերու:

Հաւաքականի մարզիչ Տիգրան Պապայեանի գլխաւորած հաւաքականը այսօր ուրբաթ, պիտի մեկնի Փրակա (Չեխիա), իր մասնակցութիւնը բերելու համար 1-2 օգոստոսին տեղի ունենալիք միջազգային մրցաշարքին:

Փրակա մնալով Հայաստանի հաւաքականը մինչեւ 6 օգոստոս քանակուած մը պիտի կատարէ, որմէ ետք պիտի մեկնի Պերլին (Գերմանիա), ուր 8-9 օգոստոսին պիտի մասնակցի այլ միջազգային մրցաշարքի մը: Հաւաքականը, որուն մաս կը կազմէ 7 մարզիկ, Հայաստան պիտի վերադառնայ 13 օգոստոսին:

Նշենք, որ Հայաստան այս մրցաշարքերուն կը մասնակցի լաւագէտ պատասխանատուներու համար յառաջիկայ սեպտեմբերին Երեւանի մէջ տեղի ունենալիք ժիւտոյի եւրոպայի երիտասարդներու ախոյեանութեան:

ՄԱՐՍԷՅԻ «ՎԵԼՈՏՐՈՄ» ԴԱՇՏԸ
ԵՐԿՈՒ ԱՄԻՍ ՊԻՏԻ ՄՆԱՅ ՓԱԿ

Մարսէյ քաղաքի փոխքաղաքապետ Մորիս Տիւնքերա «Ռոյթըրզ» լրատու գործակալութեան հետ կատարած իր հարցազրոյցին ընթացքին ըսաւ, թէ «Վելոտրոմ»-ի դաշտը երկու ամիս պիտի մնայ փակ նկատի ունենալով, որ այս ամիս տեղի ունեցած արկածին, շուրջ քննուիւններ պիտի կատարուին:

16 յուլիսին, մինչ երգչուհի Մատոնա «Վելոտրոմ»-ի մէջ երգահանդէս մը պիտի տար, յատուկ նստարաններու տեղադրման միջոցին աճունք փուլ եկան. ինչ որ պատճառ դարձաւ երկու գործաւորներու մահուան:

Ասիկա կը նշանակէ, որ Եւրոպայի ֆութպոլի ճախիկին ախոյեան Մարսէյ մինչեւ յառաջիկայ սեպտեմբեր դաշտը պիտի չկարենայ գործածել:

Ֆրանսայի ֆութպոլի ախոյեանութեան 2009-2010 տարեշրջանին, Մարսէյ իր դաշտին վրայ կատարելիք երկու մրցումները յաջորդաբար Էլիի (16 օգոստոս) եւ Պորտոյի (30 օգոստոս) դէմ, պիտի կատարէ այլ դաշտի վրայ:

Տիւնքերա յայտնեց, որ «այդ երկու մրցումներուն համար արդէն իսկ մարզիկ իրենց տոնակները գնած են նկատի ու-

նենալով, որ «Վելոտրոմ»-ի մէջ կատարուող իւրաքանչիւր մրցումի ներկայ կ'ըլլայ 55 հազար հանդիսատես»:

Նշենք, որ Ֆրանսայի ռակպիի ախոյեանութեան մրցումը եւս, որ տեղի պիտի ունենար 22 օգոստոսին՝ «Վելոտրոմ»-ի մէջ, Թուլոնի եւ Ռասինկ Փարիզի միջեւ, այժմ պիտի փոխադրուի այլ դաշտ:

ՍԱԿԱՐԱՆ

Սուրիական թղթոսկի	32,25	32,50
Զուլթեան տիկնա	5190	5215
Յորդանանեան տիկնա	2100	2125
Պահրէյնեան տիկնա	3955	3980
Ա. Մ. Եմիրութեանց տիրիւ	407	409
Քաթարեան ռիւալ	410	412
Սեուական ռիւալ	398	400
Օմանեան ռիւալ	3865	3890
Եգիպտական կիսէ	270	280
Անգլիական սթըրլին	2460	2470
Չուիցերիական ֆրանք	1269	1279
Թրքական լիրա	995	1005
Ճափոնական եէլ	15,50	15,70
Ամերիկեան տոլար	1501	1514
Զանաւական տոլար	1375	1385
Աւստրալիական տոլար	1228	1238
Եւրօ	2100	2110

●ՈՍԿԻ		
Անգլիական մէկ ոսկի	332000	352000
Իրանեան մէկ ոսկի	322000	342000
Օսմանեան մէկ ոսկի	297000	317000
Մեքսիքական փետոս	1.686,000	1.706,000
Մէկ քիւրդական ծոյլ ոսկի	44,580,000	44,780,000
Մէկ օսո ոսկի (\$)	931,00	932,00
Մէկ օսո արծաթ (\$)	13,50	13,55

